

İngilizler teşebbüs mevkiinde

Suriye hareketi, harbin gi-
dişinde esaslı bir değişiklik
yapacak kadar mühimdir.
Bu belki de bir kumardır,
fakat kâr ihtimali çok, za-
rar ihtimali az bir kumar.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

İngilizlerin Suriyede hare-
kete geçtikleri duyulunca
bir çok zihinlerde şu sual belir-
di: «Acaba bu defa işi sonuna
getirecekler mi?»

İngilizlerin hazırlıksız girdik-
leri bir harpte gösterdikleri az-
me, seve, iyi niyete kimsenin
bir diyeceği yoktur. Taahhütle-
rini yerine getirmek için ellerin-
den geleni yapıyorlar, fakat ken-
dilerinden dört sene evvel hazırlık-
lara başlayan bir düşmana
karşı ellerinde hudutsuz memba-
ve imkânlar yoktur. Bunun için
tali cephelerde kabul etmeğe
mecbur kaldıkları bir takım hare-
ketlerden neticede mağlûp ol-
arak çıkmışlardır. Bununla be-
raber esas cephelerde hayret
verici bir dayanma kudreti gös-
termişlerdir. Eğer bugüne ka-
dar olan neticeleri mevcut va-
zife ve imkânlarla göre ölçmek
caiz olsaydı şimdiden İngilizleri
hükmen galip saymak caiz ol-
urdu.

Suriye hareketini, Norveç,
Balkan, Girit gibi diğer hare-
ketlere kıyas etmek caiz de-
ğildir. Burada İngilizlere düşen
vazife, Almanların bir yere kuv-
vet yığmak suretinde iptidadan
hazırladıkları bir başkına karşı
müdafaaya geçmek değildir. Te-
şebbüsü kendileri ele almışlar,
ve imkânların hepsinden iyice
istifade etmişlerdir. Öyle görü-
lmüyor ki, vaziyete tamamiyle hâ-
kimdirler.

Suriyede esas dava şu idi:
Fransız kuvvetleri ciddi suret-
te dövülecek mi, dövülmeyecek
mi?

Dövüşmeler de uzun ve sürekli
bir mukavemet göstermeleri
beklenemezdi, bununla beraber
Suriyede ki Fransızlarla Hür
Fransızlar ve bu kadar yıllık
tabii müttefikleri olan İngiliz-
ler arasında ciddi bir dövüş baş-
 göstermesi her cihetle tatsız bir
şey olurdu ve harbin seyri üze-
rine pek fena tesirler yapardı.

Suriyeden gelen ilk haberler,
Fransız kuvvetlerinin yer yer
istila kuvvetlerine teslim olduk-
larını, yani iltihak ettiklerini
gösteriyor ki, bunun çorap sö-
küğü gibi devam edeceğini,
Fransız kuvvetlerinin Almanya-
nın ve Almanlara âlet olanların
keyfi ve menfaati için kendi silâh
arkadaşlarına ve eski müt-
tefiklerine silâh kullanmayacak-
larını ümit ettiriyor.

Eğer Suriye hareketi sonuna
kadar böylece inkişaf ederse ve
İngilizler İrak'tan sonra Suriye-
ye de hâkim bir mevkie varır-
larsa bunu hem askeri, hem de
siyasî büyük bir muvaffakiyet
(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) */*/

Smederovo cephaneliklerinde müthiş infilâk

Bâle, 9 (A.A.) — Budapeş-
teden Basler Nachrichten gazete-
sine bildiriliyor:

Tuna üzerindeki Smederovo
kalesindeki mühimmat depola-
rında vuku bulan ve kalenin ta-
mamen yıkılmasına sebep oldu-
ğu bildirilen büyük bir infilâk-
ta yüzlerce ölü olmak üzere
pek çok zayıf vardır. Geçen cu-
ma günü vuku bulan bu infilâk
nivarda bulunan bir şehrin de
üçte ikisini tahrip etmiştir. İn-
filâk sebebi henüz bildirilme-
miştir.

IRAK İTALYA İLE MÜNASE- BATINI KESTİ

Bağdad, 9 (A.A.) — Irak hü-
kümeti, İtalya ile diplomatik mün-
asebetlerini katetmiştir. İtalyan-
lar, 24 saatte memleketi terke-
delerdi.

İngiliz ve hür Fransı, bayraklarını taşıyan müttefik askerler bir geçit resminde

Müttefikler Dört koldan hücum ediyorlar

İngiliz gazeteleri
harekâtın büyük
 ehemmiyetine işaret
 ediyorlar

Bir gazete: «Türkiye
ile Filistin arasında
tehlikeli bir geçit
vardı», diyor

Londra, 9 (A.A.) — İngiliz
matbuatı:
Bugünkü İngiliz matbuatının
başlıca neşiyatı Suriye harekâtı-
nın tesiri altında yazılmıştır. Hür
Fransız kuvvetlerine imparator-
luk kuvvetlerinin ilerî harekâtı
başlıca dört yol üzerinden yapılmak-
tadır:

- 1 — Beyrut istikametinden,
- 2 — Şam istikametinden,
- 3 — Amman'dan Suriyeye gi-
den yolu takip ederek,
- 4 — Irak'dan Fırat nehri va-
disiyle.

Beyrut'a doğru yapılan taarruz
Sur ve Sayda'dan geçen mükem-
mel sahil yolunu takip etmekte-
dir. İkinci bir kol memleket da-
hilinden Şam'a doğru giden yol
üzerinden yürümektedir. Bu iki
kuvvet, mahalli kuvvetlerin ak-
sülamellerini dikkatli bir surette
teftik ederek yavaş yavaş ilerle-
mekte ve kan dökmekten müm-
kün olduğu kadar çekinmektedir.
Fransız mandası altında yaşı-
yan memleketler hududundan
içeri girmemiş sabah karanlığın-
da ve güç şerait altında vukua
gelmiştir. Bir çok tanklar, Bern
mitralyözlere ve neşeli Avustral-
yalı askerlerle dolu bir çok kam-
yonlardan münkeş uzun kafi-
leler müteaddit noktalardan iler-
lemişler ve İngiliz kara kuvvetle-
ri, hava kuvvetleri ve donanma,
askeri vaziyetin icabatını gözö-
nünde tutarak yekdiğerine yar-
dam etmişlerdir.
(Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) —/—

Korkuluk

Fransanın notası

Londrayı memnun
bıraktı, çünkü
muhasamat ilânı
sözü geçmiyor

Almanya hâdiseye
seyirci kalacağını
söylüyor

Alman hariciyesi Türkiye'nin
vaziyetine dair sorulan bir
sualı cevapsız bıraktı

Londra, 9 (A.A.) — Reuter
bildiriyor:
Madrid'teki İngiliz büyü elçi-
sine Vichy hükümeti tarafından
tevdî ettüilen notanın mahiyeti
hakkında Londrada memnuniyet
işhar olunmaktadır. Londrada şu
cihet kaydediliyor ki, bu nota
her hangi bir şekilde muhasemat
ilânını tazammun etmemektedir.

★
Vaşington, 9 (A.A.) — Fran-
sanın Vaşington büyü elçisi B.
Haye bugün Amerika hariciye
nezdine B. Hull ile bir saat görüş-
müş ve Suriyeye tahrik olmaksızın
yapılan taarruzdan dolayı
Fransız milletinin infialini bildir-
miştir.

★
Almanyanın vaziyeti
Paris, 9 (A.A.) — Alman
radyosu, Suriye meselesi hakkın-
da demiyor ki:

Sabık müttefikler arasında bir-
zi doğrudan doğruya alakadar et-
meyen anlaşmazlığa pasif seyirci
olarak beklemekteyiz.

★
Berlin, 9 (A.A.) — Yarı res-
mî bir kaynaktan bildiriliyor:
Bugün Alman hariciye nezare-
tinde İlyan olunduğuna göre,
Almanya yakın şarkta askeri
hâdiseleri büyük bir alâka ile ta-
kip etmekte, İngiliz kuvvetleri ta-
rafından Suriyeye karşı girişilen
hareketin hakiki siyasi sebebi ise
daha büyük bir alâka ile kaydo-
lunmaktadır.
Suriyede Alman kıtaları bulun-
maktadır.
(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) —/—

Müttefikler Litani nehrini geçtiler

Üç şehre giren
müttefiklere
4000 Fransız
iltihak etti

Hür Fransızlar
140 Alman
paraşütcü esir
ettiler

Kahire, 9 (A.A.) — İngiliz
Orta şark umumî karargâhının
tebliği:
Suriyede: Müttefik kuvvetle-
rin girişi terakki etmektedir. Bu
sabah müttefik kuvvetler Sur-
dan ötede bulunuyorlardı ve
sonradan Litani nehrini geç-
mişlerdir. Sağda, umumî Ezer-
Şeyka - Miskine - Kineytra hat-
tından öteye geçmişlerdir.

Londra, 9 (A.A.) — Salâhi-
yettar membalardan öğrenildiği
ne göre, Suriyede harekâtta bu-
lunan müttefik kuvvetler, Suri-
ye - Şarki Erdün arasındaki hu-
dudun hemen ötesinde kâin
Derra'ya, Şamm 60 kilometre
kadar cenubu şarkisinde Mer-
jijum'a ve sahilde Sur'a girmiş-
lerdir.

Müttefikler 20 bin kişi
Londra, 9 (A.A.) — Ameri-
kan radyolarının Vichy'den al-
arak neşrettikleri haberlere gö-
re, Suriyede ilerleyen Fransız -
İngiliz kıtaları 20 bin kişi ka-
dardır.
(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) —/—

B. Roosevelt

Bir tayyare
fabrikasına el
koymak üzere
orduya emir verdi

Newyork, 9 (A.A.) — Re-
isicümhur B. Roosevelt ordu-
ya, grevin devam etmekte ol-
duğu «Northamerican Avia-
tion» tayyare fabrikasına el
koymak emrini vermiştir.
Bu fabrikaya el koymak
emrinin verildiği Vaşington-
da reisicümhurun kâtipi B.
Early tarafından bildirilmiş-
tir.

İlk defa olarak ki hükü-
met bir grev hâdisesinde ba-
rıştırmak usulüne müraaat
etmeksiz böyle kati bir ted-
bir almaktadır.

BİR AMERİKÂN DESTROYERİ
BİR ALMAN DENİZ-
ALTISINA HÜCUM ETTİ

Newyork, 9 (A.A.) —
Newyork Herald Tribune gazetesinin bildirdiğine göre,
bir Amerikan destroyeri Gro-
enland sahillerine yakın bir
yerde batan bir İngiliz vapu-
runun mürettebatını kurtarmış
ve bir Alman denizaltısına
denizaltı bombalarıyla hücum
etmiştir.

Tulon'da Bulunan birçok Fransız harp gemileri

Harekete hazır
bulunmak emrini
almışlar

Newyork, 9 (A.A.) — Re-
uter ajansından:

Newyork Times gazetesi,
Berne'den istihbar ediyor:

Fransız filosunun Toulon'da-
ki cüzütamlarından bazı-
larına kendilerine tebligat
vukuunda hareket etmek i-
çin hazırlanmak emri veril-
miştir.

İskenderiyede

Ölü ve yaralı
miktarı çok
Bir günde 40 bin
kişi şehirden
ayrıldı

Londra, 9 (A.A.) — Reuter
ajansının Akdenizdeki İngiliz
filosu nezdinde bulunan muha-
biri bildiriyor:

İskenderiyeye karşı yapılan
hava hücumunun Almanlar ta-
rafından keşif uçuşlarından son-
ra büyük bir ihtimalla hazırlan-
dığı şimdi öğrenilmektedir.
Pazar günü öğleden sonra bir
düşman keşif tayyaresi düşürül-
müştür. Hava hücumu büyük
mikyasta olumsuz ve İskenderi-
ye banliyösüne kadar şumullen-
miştir. Henüz tam rakamlar
bilinmemekle beraber hastaha-
nelerde yapılan bir tahkikat ne-
ticisinde ölü ve yaralı miktarı-
nın çok olduğu anlaşılmaktadır.

Şehir dün dikkate değer bir
manzara göstermiştir. Mısırlı
aileler kafiye halinde şehri ter-
ketmektedirler. Kafiyele kilo-
metrelerce uzunluktadır. Bir
çok aileler şiltelerini, mobilyele-
rini, modası geçmiş gramofon-
larını, her türlü nakıl vasıtala-
rını yüklemişlerdir. Vaziyetleri
(Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) —/—

General Vavel

General Vavel'in

Suriye Fransız
askerlerine
beyannamesi:

«Müşterek düşmana
karşı size yardıma
geliyoruz, siz de bize
yardım ediniz»

Kahire, 9 (A.A.) — Orta
şarkta ki İngiliz kuvvetlerinin baş
kumandanı General Sir Archibald
Wavel dün akşam Suriyede ki
Fransız askerlerine hitaben aşağı-
daki beyannamayı neşretmiştir:

Fransızlar, Fransız askerleri,
dünkü muharebe arkadaşları, ya-
rının zafer arkadaşları,

Muhafaza etmekte olduğunuz
bu topraklara girmek için emir
aldık. Bu hareket bu toprakları
Alman işgalinden korumak için
yegâne çaredir.

Alman çizmesi Fransanın üçte
ikisini işgal etmekte, mütebakisi,
ni de hükmi altında tutmaktadır.
Almanlar şimdi de müstemleke-
lerinin zaptına başlamışlardır.
Suriye ve Lübnan halen gözleri-
nizin önünde yapılmakta olan bu
hareketin ilk merhalesini teşkil
etmektedir. Size düşman olarak
gelmiyoruz, bilakis müşterek düş-
manımıza karşı size yardım için
(Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) ★

Dö Gol Neşrettiği beyannamede şöyle diyor:

Fransanın tekrar
harbe başlamasına
karar verdim

Kahire, 9 (A.A.) — Hür
Fransanın şefi General De Gaulle
Suriye ordusuna hitaben aşağıda-
ki beyannamayı neşretmiştir:

Suriye ve Lübnandaki Fransız
subay, erbaş, asker, bahriyeli ve
tayyarecileri.
Fransanın kurtulması için mu-
harebeye tekrar başlamağa karar
verdim. General Katru'yu mü-
messil ve Suriye ve Lübnandaki
Fransız kuvvetlerinin başkum-
danı tayin ettim. Onun emirleri-
ne itaat etmek mecburiyetinde-
siniz.

Kat'i harp

Yakın bir zamanda
Manşta olacakmış

Girit muharebesi
bu yolda umumî
bir prova imiş

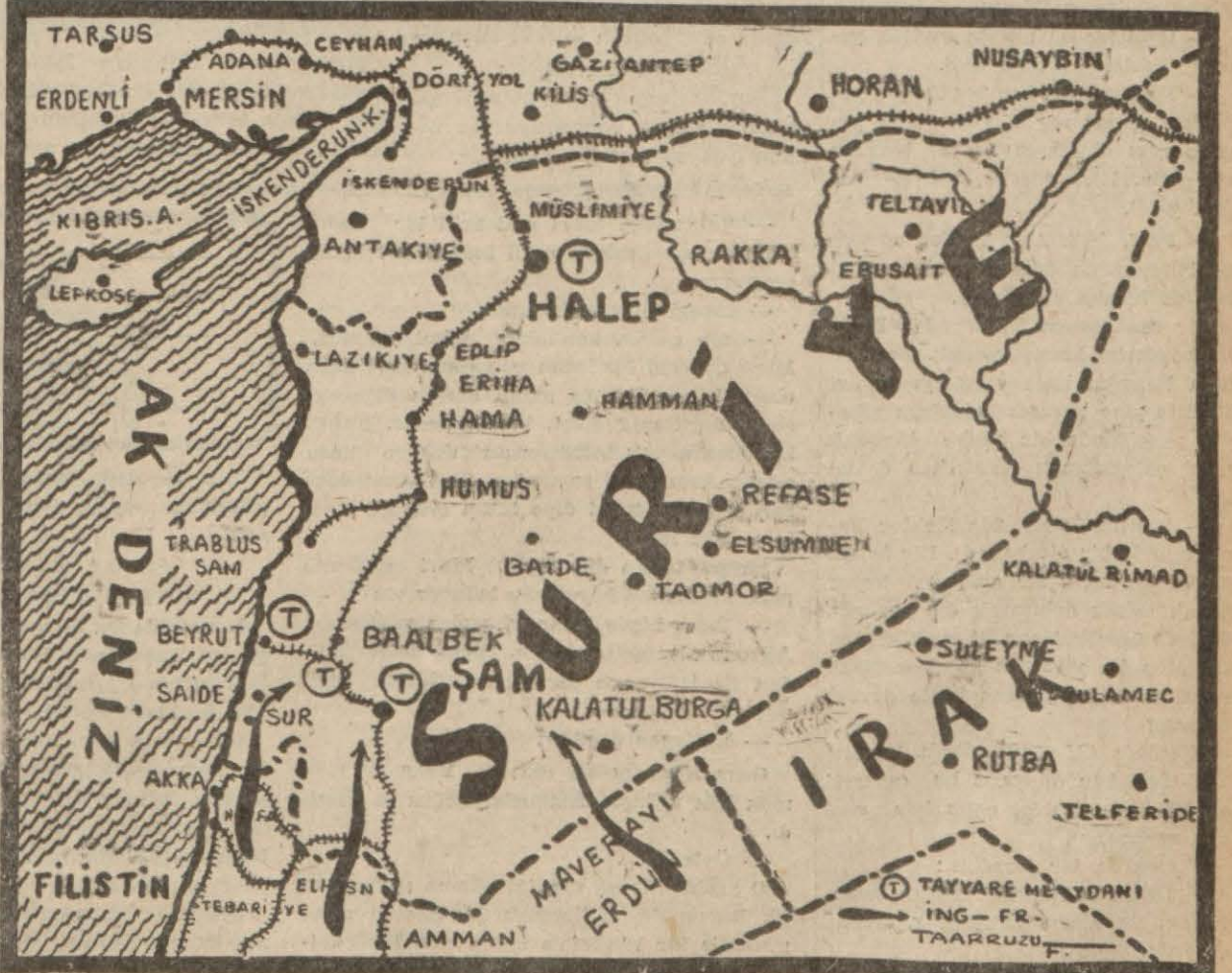
Berlin, 9 (A.A.) — Bir husu-
sî muhabir bildiriyor:

Şarki Akdenizde ve şarkta ye-
ni bir hareket hazırlandığını
gösteren sarîh işaretlere ve Al-
man efkârı umumiyasının orta
şark mntakasının kâfi harekât
mntakası olduğuna kani bulun-
masına rağmen, şu cihet teba-
rüz ettirilmelidir ki, Alman as-
keri ricalinin beyanatı, daima,
yalnız garp cephesinin kati ol-
duğunu söylemiştir. Mareşal
von Brauchitsch'in Fransada ve
Manş civarında seyahati, kıymetli
bir işaretir. Girit umumî
provasından sonra, Alman zi-
mamdarları, yakın bir tarihte,
kati muharebeyi Manş üzerinde
vereceklerdir.

GENERAL MARSHALL

Londra, 9 (A.A.) — Harbiye
nezareti, General Marshall Corn-
wall'n, orta şark başkumandanı
General Vavel'in idaresi altın-
da, Mısır'daki İngiliz kıtaları baş-
kumandanlığına tayin edildiğini
bildirmektedir.

Harp vaziyeti Suriyede muharebe

Avrupada 20 Senem Nasıl Geçti Sokak sokak dolaşıp dış yapan bir dışçı

Yazan: **Rebia Teflik BAŞOKÇU**

Telif ve tercüme hakkı tamamen mahfuzdur

— 55 —

Doktor Fikri iyi kalpli bir çocuktu. Bizim çalışmalarımızdan ilham alarak gazetesine bizim «meşhur» terzihane hakkında bir de uzun makale göndermişti.

Artık Parisi terk etmek zamanı gelmişti. Madam Klün Banaslardan benim oda kiramı bile kurtaramadığını ne zaman Berline döneceğini yazıyordu.

Şimal istasyonunda Leylâdan ayrılırken varlığını yarım Paris bırakıyordum gibi bir teessür duy-dum. Bu, çocuk gibi saf konuşan ve daima lâtife eden fakat bütün bunların arkasında kendi benliğinin zirh-i kalesinde hiç çıkımayan bu kadın beni de esrarlı kuvvetinin tesiri altına almıştı.

Madam Klünün evinde eskisi gibi birkaç işi ile çalışıyordum. Artık kimse ile iş ortaklığı yapmıyacağım. Ne vakit kendi param birikirse o vakit ihtarımı kendim büyütecektim. Belki Leylâ da o vakte kadar Sorbonu bitirir, bana yardımı getirir. Beraber çalışmayı o da çok istiyordu.

Geldikten bir gün sonra Yödis Kagerah'ya telefon ettim. Göreceğim gelmişti. Bir seneden beri akrabadan daha fazla bir samimiyetle görüşüyorduk.

Bir gün Yödis beni evlerinin balkonunda bir akşam yemeğine davet etmişti. Sofraya oturur oturmaz gülerek:

— Bekin Rebîa size bir teklifim var. Böyle kardeş gibi görüşülen arkadaşlar dostlarla senli benli konuşmak badelettir. Biz siz kardeş gibi seviyoruz. Hele Alf size beslediği sevgiyi hiç bir Alman kadına göstermemiştir. Hattâ Madam Göting'e bile... Senli benli konuşmak için bizde merasim yapılır, şaraplar içilir bu merasimden sonra artık birbirimize siz diyemeyiz. Hep senle konuşuruz. Siz de kabul ediyorsanız bu akşam o merasimi yapacağız.

— Oh, dedim ne güzel âdet bu... Hiç kabul etmez olur muyum? Siz ben zaten burada bir kardeş gibi biliyorum.

O akşam balkonun kenarından fıskıran kütme kütme çiçeklerin arasından küçük sofrada üçümüz arkadaşlık merasimine uymak için kollarımızı birbirine doluyarak şaraplarımızdan birer yudum içtik. Artık o günden başlayarak en samimi dostluk misakını kalben imzalamıştık.

Yödis cidden eşi bulunmaz bir arkadaş. Dostlarını tıpkı kendi gibi düşünür, asla alınganlık etmez, her şeyin daima iyi tarafını görürdü. Ben Berlin gibi şehirde böyle bir arkadaşım olduğum için tahhime bin teşekkür ediyordum.

Alf'da çok sevimli bir arkadaş. Karısına çok hürmet gösteriyordu. Hiç bir arzusunu reddettiğini görmedim.

Telefonda, Paristen dün geldiğini söyler söylemez Yödis:

— Öyle ise bu akşam mutlak yemeğe bekleriz, Rebîa, dedi.

— Yödis'e, ben bugün çok yorulmuş, çayla soğuk yemeğe ve yemeye razı olursanız Alf'e beraber siz gelin. Rica ederim, çok göreceğim geldi.

— Peki, dedi. Alfa telefon edeyim de bürosundan doğru sana gelsin ben de hemen geliyorum.

Bir saat sonra üç arkadaş Paris havadislerini konuşuyorduk. Ben Madam Banasın bana oynadığı oyunu, Pariste yine parasız kaldığını nihayet pansiyonda bir atelye kurarak nasıl çalıştığımızı anlatırken dedim ki:

— Vaktile İstanbulda Doktor Barı isminde bir dışçı vardı. Dış takım larını çantamı bir arabaya koyar sokak sokak dolaşarak dış yapırdı. Ben de kendimi ona benzetiyordum. Bakalım bu yersizlik ve parasızlık daha ne kadar zaman böyle devam edecek?

Yödis'e Alf gültüyordular. Yödis: — İşte ben dünyada bu cesareti gösteremem, Rebîa, onun için seni çok seviyorum.

Kocası da bir taraftan: — Senin bu hürriyet aşkı benim kadar hiç kimse anlayamaz, Rebîa, diyor.

— Aziz dostlar, size Pariste bir rakip çıktı. Orada bir sevgili arkadaş daha buldum. Bir genç Türk kadını... Korkarım ki o bir gün buraya gelirse ben de onun seveceksiniz. Bakın size Bolonya ormanında bizim sefaletin kâtipleriyle beraber çıkan resimlerimizi göstereyim...

Alf, karışım elinden çektiği foto-

graflara bakarken birdenbire sarsıldı. Yüzünün kıpkırmızı olduğunu gözlerinin büyüdüğünü ve kaşlarının çatıldığını gördüm. Acaba Alf, bu resimlerin içinde ne görmüştü ki bu kadar sarsılmıştı?

Yödis kocasının değiştiğini farkına varmadı. Her vakitki sakın tatlı gültüyle:

— Zeki bir kadın belli... Adı nedir? Evvelce tanıyordum muydunuz? — Ailesinin ismini tanyordum. Fakat kendisiyle görüşmemiştim. Boğaz Anadolu sahilinde otururlardı. Adı, Leylâ, güzel değil mi?

— Güzel, Alfın da İstanbulda iken Leylâ isminde bir arkadaş varmış. Evlendiğini zaman bana anlatmıştı. İşte onun için Türkleri çok sever.

— Öyle ise Alf niçin bize İstanbul hikâyelerini anlatmıyor? Yoksa bir gün yeni bir Azyade mı okuyacağız?

Alf gözlerini resimlerden ayırmadan cevap verdi:

— Benim Piyer Loti kadar tahhim uygun gitmedi.

Sonra gayet ciddi bir meseleden bahsederek:

— Rebîa, dedi. Şu resimlerden bir tane de bize verir misin? Ben şu a-yakta çıkışları alıyorum.

(Arkası var)

Bir cinayet

Rakı sofrası kan canağına döndü

Evvelki gece saat 22 sıralarında Silivrikapıda Beyçayırı sokakında 24 numarada oturan bar-sakçı Şaban oğlu Ali, aynı sokak-ta oturan kayınbiraderi Seim ile rakı içerlerken kavgaya tutuşmuş-lar ve Ali, Seim'i bıçakla göğsün-den ve karından ağır surette ya-zalamıştır. Yarah Cerrahpasa'ya gönderilmiş, suçlu yakalanmıştır.

Kavganın sonu 12 sene hapis

Balatta köfeci Rifatın dükkânında bundan bir müddet evvel Ahmet ve Hüsameddin adında iki kişi kavgaya tutuşmuş ve bunlardan Hüsameddin Ahmedî bıçakla vu-rarak öldürmüştü.

İkinci ağır cezada bakılmakta olan Hüsameddin'in davası dün nihayetlenmiştir. Hüsameddin'in suçunun sabit olduğu yapılan muhakemeden anlaşıldığından suçlu 18 sene ağır hapse mahkûm edil-miş ise de hâdisede tahrik bulun-duğundan cezası 12 seneye indirilmiştir.

Muhtekir bakkal tevkif edildi

Yenimahallede bakkallık yapan Şuayip kaşar peynirini fazla fiyatla sattığından ihtar suçu ile dün Adliye'ye verilmiştir.

Dün başlanan muhakemesi esnasında suçun ehemmiyetine bi-naen Şuayip tevkif edilmiştir.

— Çok acı. Sizin gibi zeki bir kadın böyle manâsızlıklara nasıl inanabilir? Buna şaşyorum.

— Hangi manâsızlıklara... — Siz galiba kanunları bilmiyorsunuz, Misis Cetvind bir insan ne zaman karı koca olur? Dinen kilisede nikâh olunca diyebilirsiniz, değil mi? Evet, bu doğrudur. Fakat kanunen ancak belediye'deki deftere imza edince karı koca sayılır. Size deminden-bir Misis Cetvind diye hitap ettiğini fark etmediniz mi?

Sintya telaşa düşmüştü. Mavi gözlerle polis müdürüne heyecanlı bakıyor ve:

— Bana böyle hitap etmenize şaşmadım. Ağzınız almıştı, dedim. Şimdi benim Bol-den ile izdivacım kanunen muteber değil midir?

— Katiyen değildir. Genç kızın nefesi daraldı. Yakasını çöz-mek için uğraştı. Kelimeler boğazına takıl-dı.

— Öyle ise... O aralık Sintya ellerini ağzına götürmüştü. Burnu da görünmüyordu. Sadece mavi gözlerle Sir William'a bakıyordu. Birden-bire göz kapakları kapandı. Ve yere yığılır gibi oldu.

Polis müdürü yerinden fırladı ve Sintya-nın ellerini tuttu. Etrafa iş bayılın ağır bir koku yayılmıştı.

Sintyanın elinden bir gül düştü: — Acap bir gül, tıpkı Bolden'in yakasına taktığı gülün esiyi...

Sintya yere yığıldı. Polis müdürü kızın im-

Vali geliyor

İstanbul Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar dün akşam Ankaradan hareket etmiştir. Bu sa-bah şehrimizde bulunacaktır.

Yardım Sevenlerin toplantısı

Yardımsenverler birliğinin idare heyeti âzaları dün saat 15 de Bayan Hayriye Kırdar'ın riya-setinde toplanmışlardır.

Meyva ıslah istasyonu bütçesi tevsî ediliyor

İstanbul vilâyet Ziraat müdür-lüğü meyva ıslah istasyonu bütçe-sine 9 bin liralık tahsisat ayırmış-tır. Bu tahsisat bilâhare ihtiyaç nisbetinde tevsi edilecektir.

Çöpçülerin çalışma saatleri

Belediye temizlik işleri müdür-lüğü çöpçülerin mesai saatlerinde bazı değişiklikler yapmıştır. Bun-dan sonra caddelerimizin sabah-ları eskisine göre bir saat daha erken olarak temizlenmesi muva-fık görülmüştür. Temizlik amele-sinin bugünkü hayat pahalılığı karşısında yapılan son maaş za-manlarına rağmen iyi geçinemedikleri anlaşıldığından belediye, bütçe-nin müsaadesizliğini düşünerek bu hususta başkaca tedbirler al-mağı düşünmektedir.

Hava Kurumuna Teberrürlər

Albert Sion ve Biraderi 6820, Şuhubî Fahri Birol 1000, Agop Mısırlıyan 500, Soryano Hananel 500, İbrahim Taşçıoğlu 500, İsmailinir bildirmek istemiyen üç kardeşler tarafından 500, sabun-cu Teolos 500, Hacı Muhtar Kehnemoni 400, Löbet Birader-ler 400, Salomon Penso 300, Haron Sevi ve İ. Sevi 300, Davit Danon ve şürekâsı 300, İsmini bildirmek istemiyen bir zat tarafından 200, Naci 200, Osman Ayaz 200, Yasef Hillel 200, Al-bert Yeruşalmi 200, Suphi Erkin ve şürekâsı 200, Yordan Yordan-ıdis 200, Kâmil Kural 100, Ye-kün teberruat (13,520) liradır.

ŞEHİR HABERLERİ

Vali geliyor

Askere gidenlerin kimsesiz kalan ailelerine yardım projesi

Vali ve Belediye reisi Dr. Lüt-fi Kırdarın Dahiliye Vekâletine takdim etmek üzere Ankaraya götürdüğü bir proje, askere gi-denlerin kimsesiz kalan ailelerine ne şekilde yardım edileceği hak-kında bir kısım malûmatı ihtiva etmektedir. Bu projeyi, vali mua-vini Ahmet Kınık'ın reisliğinde toplanan bir komisyon hazırla-mıştır.

Komisyon, bugünkü şekli ile asker ailelerine yardım işinin iste-nilen şekilde yapılmasına imkân

göremediği için, bütün nakil va-sıtalarında birinci mevki bileti üç. retlerine birer kuruş, ikinci mevki-lere de yirmişer para zam yapı-lmasını muvafık görmüştür. Bu su-retle, senede bir milyon liralık bir varidat temin edileceği ümit edil-mektedir. Fakat, böyle bir zam-mın jırası ancak bir kanunun ya-pılmasına mütevakkaf bulunması itibarile bu hususta faaliyete geç-mek için hükümetimizin vereceği karar beklenilecektir.

939 evlenmelerine ait bir istatistik

Büyük ve küçük şehirlerde otuz üç bin kişi evlendi

Son istatistiğe göre, hükûmetin takip ettiği nüfusu arttırmak siya-seti iyi neticeler vermektedir.

1939 da, büyük ve küçük şe-hirlerde 33,000 kişi evlenmiştir. Bu rakamlara, küçük köylerde muhtarlar tarafından evlenme muameleleri dahil değildir.

Ankarada, evlenmelerin en çoğu mart, temmuz ve sontergin aylarında yapılmıştır. İstanbulda, yaz ve sonbahar aylarında evlen-meler ekseriyeti teşkil etmekte-dir. Umumiyet itibarile, bütün Türkiye'de en çok mart ayında evlenilmektedir.

Yaşa gelince: Kızların çoğu 22 - 24 arasında kocaya varmak-tadır. Erkekler ise 29 la 30 ara-sında evlenmektedirler. Bundan başka 60 - 80 yaşındaki binlerce erkeğin 30 ve daha az yaşta kız-larla evlendikleri anlaşılmıştır. Bunların arasında 18 yaşında bu-lunular da pek çokmuş.

17 ile 30 arasında 1500 gen-cin yaşları 60 a yakın kadınlarla evlendikleri görülmüştür.

1939 daki evlenme hâdiseleri 1937 senesine nisbetle % 54 art-mıştır.

Gönüllü hastabakıcı kursları

Gönüllü hastabakıcıları kursla-rı, dün şehrimizdeki resmi ve hu-susi hastahanelerde açılmıştır. Azami kırk beş gün devam ede-cek olan bu kurslara Halkevlerin-deki defterlere isimlerini kaydet-tirmiş bulunan kız ve kadınlarımız iştirak edeceklerdir. Kurslar otuz-uz kişilik olmak üzere tertip edilmiştir.

Cerrahpaşa, Haseki, Nümüne hastahanesi, Haydarpasa askeri hastahanesi, Etfal hastahanesi, Gülhane hastahanesi olmak üze-re altı hastahane de bu sabah saat 8 de derslere başlanmıştır. Ders-lere 180 kişi iştirak etmiştir.

Motörlü vasıtaların kontrolü

Belediye makine şubesi müdür-lüğü şehrimizde bulunan bütün motörlü nakil vasıtalarının kontrolüne bu ayın on dokuzundan itibaren başlayacaktır. Kontrollar neticesinde bozuk oldukları an-laşılan vasıtalar derhal seferden menedileceklerdir.

İtfaiye mektebinin mezunları

İtfaiye mektebinde dün imti-hanlar yapıldı. İmtihanlara 42 kişi girmiştir. İmtihanda muvaf-fak olanların miktarı 40'dır. Bun-ların diplomalarını Vali ve Be-le-diye reisi Lütfi Kırdar dağıtacak-tır.

Dünkü ihracat

Dün Almanya'ya kepek, Ro-manyaya balık ve maden olmak üzere 350 bin liralık ihracat ya-pılmıştır.

Çay ekimi artırılıyor

Ankaradan alınan bir habere göre, her sene bir buçuk milyon liralık dövizimizin yabancı ellere gütmesine sebep olan çay ithalâtını azaltmak maksadile hükû-metimiz, Rize'deki çay ekiminin bir kat daha artırılmasını kararlaştırmıştır. Alakadamların verdi-ği malûmata nazaran, bu mînta-kadaki çay istihşalâtımızın önü-müzdeki yıl 150 bin kiloya ibla-ğı için gerekli tedbirler alınmak-ta ve mevcuda ilâveten 18 bin dekar arazinin daha çay ekimine tahsisi tasavvur olunmaktadır.

Naftalini olanlar beyanna-me verecekler

Fiyat mürakabe bürosunun dünkü toplantısında naftalin sat-ışları konuşulmuştur.

Halen elde bulunan naftalinler ihtiyacı karşılayacak bir şekilde-dir. Bundan başka İngiltereden 10 ton daha naftalin gelmektedir. Bugünden itibaren ellerinde naftalin bulunanlar Fiyat müraka-be bürosuna beyanname vereceklerdir.

Kuzu narhından vazgeçildi

Fiyat mürakabe bürosunun dünkü toplantısında evvelce bil-dirilen kuzu fiyatlarına narh koy-ma meselesinden vazgeçilmiştir.

Buna sebep de kuzu mevsimi-nin geçmesi olması ve bütün hay-vanların koyunlaşarak mezbaha-da kuzu kesilmediğinin bildiril-mesidir.

Altın fiyatı

Altın fiyatları yükselmekte de-vam etmektedir. Dün Resadiye altını 27,00, külçe altın 338 ku-ruştan satılmıştır.

Üsküdar'da bir kaza

Samatya'da oturan amele Halit için bindiği bisikletle Küçükçam-lıca caddesinden geçerken 4 ya-sında Galip Gülmeze çarparak yüzünden yaralanmıştır. Suçlu ya-kalanmıştır.

Basın Birliği kongresi

Türk Basın Birliğinin İstanbul mmtakast kongresi, azadan yüz on dört kişinin iştirakile Eminönü hal-kevinin konferans salonunda açıldı.

Kongre reisliğine Necmettin Sadak, ikinci reisliğine Refik Ahmet Sevengil, kâtipliklere Reşat Feyzi ve Bayan Suat Derviş seçildi. İdare heyetinin

raporu okunduktan sonra münakaşa-lar oldu. Neticede bir geçen sene hesaplarının tetkikle, ikinci yıl sene bütçesiyle, üçüncüsü de azanın

şleklelerini tetkik etmekle meşgul ol-mak üzere üç encümen seçildi. Kongre cuma günü saat ikide i-kinci bir toplantı yapacaktır.

YEŞİL GÜL

Yazan: Roy Wikers

— 36 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

dadına koşacak yerdé hemen güllü aldı ve çekmesine koydu. Sonra gittii, pencereleri açtı.

XXXII

SINTYA PAZARLIK EDİYOR

Hayatında ilk defa olarak Sir William he-yecana kapılmıştı. Biran Sintyaya baktı. Bir doktor çağırarak lazım gelip gelmiyece-ğini kestiremiyordu.

Genç kıza hem acıyor, hem de yabancı bir şahıs işe karıştırmak istemiyordu, bu karışık faciayı bir yeni seyirci görmemeli idi. Yazı masasının üzerindeki kâğıtları bir tarafa çekti. Masanın üstünü boşalttı, Sint-yayı kucağına aldı.

Genç kız bir çocuk kadar hafifti. Masa-nın üzerine yatırdı, yüzüne su serpti. Kendi kendine şöyle söylüyordu:

— Zehir ne kadar kuvvetli olursa olsun, çok miktarda koklamamıştır. Doktor da bu benim yaptığımdan fazla bir şey yapmıya-caktır. On dakika bekliyeyim de öyle ça-ğırırım.

Masanın gözüne koyduğu zehirli gül bu faciaya ikinci defa olarak karıştıyordu. Bol-denin ölümüne sebep olduktan başka Roda-

nun yaralanması ile alakası vardı. Şimdi Sintyanın bu delice hareketi de aynı seriyi tamamlıyordu.

Rason istediği kadar aksini söylesin, Sir William bütün bu hâdiselerin birbirleriyle sıkı bir alakası olduğuna kani idi. Ralf me-cruh genç kıza himaye ediyordu. Aynı zaman da Ralf Bolden'in de düğününde şahitti. Sint-ya genç kıza yarıyor ve aynı zamanda da Bolden'i öldüren gülün eşile kendini öldür-mek istiyordu.

Bu muamelelerin çözülmesi için Sintya'yı sorguya çekmek lâzımdı. Bu gül nasıl olu-yor da kızm elinde bulunuyordu. Bunu öğre-necek olursa belki de Bolden'in katili san-dığı Rodamın cürüm ortağı meydana çıkardı. Sir William, Sintyayı tehdit etmeğe ve mutlakla söyletmeğe karar verdi.

Fakat kız hâlâ kendine gelmiyordu, polis müdürü bir tabaka kâğıt alarak yüzünü ha-valandırıyor. Tam doktor çağırmağa ka-rar vereceği sırada genç kıza gözlerini açtı. Hafif bir tebessümle müdürün yüzüne tat-lı tatlı baktı. Yavaş sesle de:

— Affedersiniz, Sir William, dedi. Sizi ra-hatsız ettim. Galiba bayıldım, değil mi?

Bu sözleri güçlükle söylüyordu. Fakat art-ık tamamen kendine gelmişti. Ellerle etraf ta bir şeyler arar gibi bir hareket yaptı. Polis müdürü hemen izahat verdi:

— Gültü aramıyoruz, ben çekmeye koy-dum. Durup dururken bayılmadığımızı bi-tyorum. Şimdi nasılsınız? Bir doktor ça-ğırmam mı?

— Hayır, teşekkür ederim. Sadece başım ağrıyor. Şu masadan inmeme yardım eder misiniz?

— Ellinizi veriniz ve şu koltuğa oturunuz. Şimdi daha iyi ve rahat konuşabiliriz.

Bu sözleri söylerken polis müdürü Sintya-nın elinden tutarak masadan inmesine yar-dım etmiş ve kıza rahat bir koltuğa oturt-muştu:

— Buyurunuz Sir William, sizi dinliyo-rum.

Polis müdürünün aklından söze şöyle baş-lamak geçti:

— Hem kendiniz kıymağa teşebbüs etti-niz, hem de bir insan yaralamış. Sizi hapse götüremek isten bile değil... Ümit ederim ki buna hacet bırakmıyacaksınız.

Biran düşündükten sonra söylemekten vazgeçti ve sadece sordu:

— Bu güllü nereden buldunuz? Bana bu-nu söyley misiniz?

Sintya dudaklarını bükerek: İsterseniz hi-kâyeye kaldığımız yerden devam edelim. Rodayı yaraladığım için beni hapse gönde-recek misiniz?

— Belki de...

(Arkası var)

GÜNDEM GÜNE

Meçhul sebepler!

Köstencede mühim malze-me depoları yanıyor. Bu haberi getiren telgraf ilâve edi-yor: Yangının sebebi malın değil.

Romanyanın petrol mîntaka-sı Ploesti'de bir tren yoldan geç-kiyor. Bu habere şu satırlar ek-leniyor: Bu yoldan çıkışın ne-den jleri geldiği bilinmiyor.

Tuna üzerinde Smedero-vo kalesindeki mühimmat depola-rı patlıyor ve bu patlayış civar-da bulunan bir şehrin de yarı-ikisini tahrip ediyor. Bu habere sonunda şu satırları okuyoruz: Bu patlamanın sebebi meçhul.

Bence, bütün bunların hiçbir meçhul tarafı yok: Yananlar, «hürriyet aşkıyla yanıp tutuşu-yor»; yoldan çıkanlar, «azatla sokuldukları yolu beğenmiyor»; pathyanlar, «tazyika isyan edip patlıyor».

★

Amerikadaki hareketlerin manası

Dünkü yazımda Amerikanın «hava kaçırın delikleri» birer birer kapamakta olduğunu, en yeni olarak da «grev» ve «sa-botaj» deliklerini kapamak için tedbirler almağa çalıştığını işa-ret etmişim. Anlaşılan Ameri-ka da «grev» deliği o kadar fazla hava kaçırmağa başladı ki B. Roosevelt daha fazla sabre-demiyerek, grev yapan bir tay-yare fabrikasının işgali için A-merikan ordusuna emir vermiş. Amerikada bu şekilde her bir deliğin kapasını, İngiltereye ya-nı bir yardım kapısının açılıp demektir.

★

İnsanları koruma cemiyeti

Hayvanları koruma cemiyeti-nin bir aylık raporunu gözden geçirdim. Allah razı olsun, ge-çirmiş, bir çok hayvanın «eder-lerine çaresaz» olmuş.

Hayvanları koruma cemiyeti yalnız Türkiye'de kurulmuş de-ğildir. Hemen her memlekette böyle cemiyetler vardır ve hep-si de faaldir.

Çocuk çocuk, kadın, ihtiyar, sakat bir sürü zavallının meha-metsizce bombalanma hâdiseleri karşısında insanın, hiçbir memlekette bir «insanları koru-ma cemiyeti» kurulmamış olma-sı noktasından hayvanlara gip-ta edeceği ve bayağı insanlıkta istifa edip hayvanlaşacağı geli-yor.

★

Hareket emri

Bir Amerika gazetesinin la-viçe muhabirine göre Tulon'da bulunan Fransız donanmasına mensup bir çok cüzütamlar der-hal hareket hazır bulunmak-tadır. Vichy Fran-sası her «hareket» in «bereket» getirmeyeceğini Mersellebir te-crübesile de öğrenmemiş görünü-mektedir.

★

Derslerden istifade

Bazı talebeler vardır, istidatlı ve zeki olurlar ve bir müddet sonra hocalarını gölgede bırakırlar. İngilizlere dikkat ediyoruz. Harbin başındanberi bir çok hâ-diselerde Mihverin su veya fa-lan teşebbüsünden filân veya falan ders aldıklarını açıkça söylüyor-lar, müteakip bir hâdisede de-lar ders öğrendiklerinden daha iyi tatbik mevkiine koyuyorlar. Bu hususta bir çok misaller zih-re terilebilir. Fakat bunları zih-re lüzum yok. Asıl mesele sudur: Eğer bir gün İngilizlerin almak-ta olduğu dersler tüklenir ve kendileri bütün bu dersleri zih-re ve istidatlarından ilâve ettikleri fazlalıklarla tabakla koyarlarsa hocanın olduğu yerde mülhanı kaldığını, talebenin de hocayı fersah fersah geçtiğini resim-dir.

KÖR KADI

TAKVİM

10 HAZİRAN 941

SALI

AY: 6 - GÜN: 161 - HİZİR: 36
RUMİ: 1357 - MAYIS: 28
HICRİ: 1360 - Cemazielevvel: 14

VAKİT	ZE
-------	----

Harp Vaziyeti

Yazan:
İhsan BORAN
(Emekli Kurmay Subay)

Suriyede muharebe:

(Başı 1 incede) —

kuvvetleri için büyük bir darbe olacaktır. Çeşitli bir deniz filosu ile tayyare gemileri Akdenize açılmıştır. Bunların Suriye hareketına iştirak etmeleri ve Almanların Suriye denizden asker gönderme teşebbüslerine katı surette mâni olmaları kuvvetle muhtemeldir.

Vichy Fransası hükümeti Suriyei Almanlarla birlikte müdahaleye karar vermiştir. Fakat Suriyedeki Fransız garnizonuna mensup kuvvetlerin ruhu ekseriyetle hür Fransızlara ve İngilizlere mütemayil görülmektedir. Zaten bu kuvvetlerin dörtte üçü Fransız müstemlekelerine mensup askerlerdir. Bu itibarla iyi mukavemet edecekleri ve yardım için Almanlara vakit kazandırmaya muvaffak olacakları şüphelidir.

Suriyeyi işgalde İngilizlerin siyasi esbab dolayısıyla geç kaldıkları emvaki yazılmamış söylemiştir; fakat her ihtimale karşı ilk hareket üssü olan Filistin ve Erdin'de iyi hazırlanmış ve epeyce kuvvet topladıkları anlaşıyor. Mukavemeti göze alarak yapılan bu ileri hareket bunu göstermektedir.

İngilizlerin Suriyeye taarruza başladıkları şu sırada, Almanların İngilizlere adalarına istila bahsi teler tazelenidi. Yarım günün Libya'da büyük bir Alman taarruzundan da bahsedilmiş beklemebilir. Fakat bütün bu ihtimalleri düşünülerek Suriyeye taarruz teşviki edilmemiştir. Bu sebeple Almanların gerek Manş sahillerinde ve gerekse Libya'da yapacakları mümayiş hareketleri, İngilizleri Suriyeyi işgalden alıkoymasın. Suriyeyi işgal etmek, orta şarkta her bir tek cepheye inhisar etmemek, yani Alman ve İtalyanların Libya'ya çıldırma taarruzu mecbur etmek demektir. İkinci faydası, Mıhverin orta şarkta Arap âlemi alaka ve münasebetini tamamlamak demektir. Üçüncü faydası, Türkiye'nin İngilizlere ile kara, hava ve deniz münaselesinin emniyetine kalmışdır. Bu bakımdan bizim için de mühimdir.

Türkiyeliliğin ile tanınmış olan bir askeri muharrir İtalyanların Mıhverindeki mukavemetleri gidişin tali bir takım hareketler hakkında sınırlarla yazacak yazı bu. Lâkin, Suriye hareketi gibi mühim bir hareket hakkında yazabilmek ancak beş on satır yazı buluruz. İngiliz - Hür Fransız taarruzu hakkında ileri sürdükleri mütalâalar da bedahete pek aykırı görünmektedir. Şahsa ve fikre hükmümüzdür. Fakat meşhursun bildiği ve gün kadar meşhursun olan bu meselede o şekilde mütalâalar içtihad hürriyeti hududunu epeyce aşmaktadır. Almanyanın orta şarkta emelleri yoksa, Suriye hava meydanlarında ve Irak'ta ne işi var?

İngilizleri Mısır ve Süveyzde tutuklamak için Suriyede ikinci çıkış bir yol arıyorsa, ikinci çıkışları, elbet arar. Fakat İngilizlerin ve hür Fransızların da buna mâni olmak için Suriyeye taarruz geçmeleri o kadar tabii ve manidki değil midir? Bu hareketin ehemmiyeti ve faydaları azaltılabilir mi, fayda yerine mahzur gösterilebilir mi?

MEHLEKETTE SPOR

Sivasta at yarışları

Sivas, 9 (A.A.) — Dün bu akşam yapılan at yarışlarının ikincisi Uzunyayla aygır deposundaki sahada yapılmıştır.

Birinci tay koşusunda Sivas'da Cemil Eryurdun safkan arap Tarzani tek başına birinci oldu.

İkinci handikap koşulunda Cemil Eryurdun safkan arap Tarzani birinci, Bahaettin Gökşel'in Seyhan'ı ikinci, Musa Cennetin Sene'yi üçüncü oldu.

Üçüncü safkan Arap kısrakda Cemil Eryurdun safkan arap Tarzani birinci, Ali Arpacı birinci, Şirket İbrahim'in birinci, üçüncü oldu.

Dördüncü koda M. Ali Örcan Dönesi birinci, Sabri Yılmaz Kılarsanı ikinci, Ziya Kılarsan Yıldırım üçüncü geldi.

HÂDİSELERİN EDEBİYATI

Bir yıldönümü münasebetiyle

Yazan: **Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU**

Ahmet Hâşim'in ölümünün sekizinci yıldönümü münasebetiyle yapılan törenlere, ben de, bu satırlarla iştirak ederken, kafamın ilk kareketi, Hâşim'in, bu nevi hürmet ve muhabbet gösterişlerinden ne kadar irkildiğini endişeyle hatırlamak oldu.

Evet; Ahmet Hâşim, yıldönümü törenlerini, daha doğrusu, sadece Tören'i yani merasim denilen şeyi hiç sevmemişti. Zira, Türkiye'nin bu seçme ve ince sairi, bütün ömrüne, bir çok değersiz kimşere şerefine yapılan bir sürü törenlere, daima, uzaktan, nefretle seyirci kalmış ve kendisi hakkında hiç bir resmi veya kolektif sempati tezahürüne şahit olmamıştır.

Şâhit olsaydı, acaba, başkalarına yapılan merasimi hoş görecekti miydi? Bilmiyorum, Ahmet Hâşim'in sinir sistemi dolaylı bir yumak gibiydi. Bunu çözüp açmak değme maharetli elin, hattâ bizzat bu sinirler sahibinin bile başaramayacağı kadar zor bir işti. Zaten, uzun arkadaşlığımız esnasında sevgili sairin, insan olarak hoşuna giden veya gitmeyen şeylerin neleri olduğunu, ben, bir türlü anlayamamıştım. Bağzan, ağzından düşme müdahanelerle onun gönlünü çekmek veya gururunu okşamak mümkün olurdu. Bağzan da en samimi, en içten gelme medih ve senalar, onun, kayıtsız bırakır veya istihzaya mağruz kalmış gibi öfkelenirdi. Lâkin, pek iyi bildiğim bir şey varsa, o da Ahmet Hâşim'in, sairlik vasfının kendisine, mahdud ve fakat, güzide bir zümre nezdinde, teemin ettiği şöhretten başka bir ikbal; resmi tagbiriyle tavsif edileceğimizi bir şeref hasretinde ölüp gittiğidir ve onun bu zağfını, her fırsatta çok açığa vurduğu için bilip öğrenmiyen hemen hiç kimse kalmamıştır.

Bir gün, ona takılmağı seven muziplerden birisi: «Ahmet Hâşim; demiş. Siz, son devir edebiyatımızın en parlak simalarından birisiniz. Bununla beraber, bütün çağdaş edebiyat arkadaşlarımız devlet ve memleketin en yüksek mevkilerine geçtiği halde, siz, hâlâ bir lise'de muallimlik etmektesiniz.»

Bu âdi şaka, zavallı Hâşim'i ta caneviden vurmağa ve onun, göğsüne bir zehirli ok saplanmış kaplan gibi gınlere ve aylarca kökretip kırındırmağa kâfi gelmişti. Bu sıralarda, bana yazdığı bir mektupta; «Ben, mezbeleyle atılmış bir âbide gibiyim. Benim şahsımda, sanatın ve edebiyatın ezeli kudsiyeti bir küfre heder olmuştur. Bunun günahı hepiniye ve bütün memleketi râci değil midir?» diyordu.

Başını beyaz bir örtü ile sardım, yüzüme beyaz bir maske koydum. Ellerim denizeye ettim ve doktorun yanımda ayakta durarak hastanın gelmesini bekledim.

Ameliyathanenin iki kapısı açıldı. Bir hemşire tekerlekli sediyeyi taşlar üzerinde sürterek içeri girdi. Hasta yarı baygın bir halde etrafına bakıyordu. Bizi görünce manzarının dehşeti ona korkuttu, gözleri büyüdü, dudakları titredi.

Doktorun müflik sesi: — Korkma kardeşim ehemmiyeti bir şey değil... Dedi.

Zavallı kadını sediyeden masaya geçirdiler, ellerini, ayaklarını bağladılar. Allahım bir insanı böyle kurbanlık koyun vaziyetinde görmek ne müthiş bir manzara idi! Ben buna ilk defa şahid oluyordum. Bayırmamak için kendimi güc tuttum. Doktorun sakın yüzü, enerjik elleri yavaş yavaş bana sükunet verdi.

İlk hazırlıklardan sonra hemşirelerden biri hastanın yüzüne maskeyi koydu ve eter koklatmağa başladı. Ondan sonra geçen şeyleri pek karışık bir şekilde hatırlıyorum: Doktor Nazım bir kumandan tavır almıştı, bana sert ve kesik emirler veriyordu:

— Lütfen penisi veriniz!
— Katgüt veriniz?
— Makas veriniz!
— Tendüriyet veriniz!
— Pamuk ve sarğı veriniz!
— Hastanın başını tutunuz! Bırakınız!

Elâzığ'da bir maç

Elâzığ, 9 (A.A.) — Dün bu akşam Elâzığ Gençlik kulübü ile Diyarbakırın Gençlik kulübü arasında yapılan maç alaka ile takip edilmiş ve neticede Elâzığ Genç.

Edebi şân ve şöhretin en yüksek mertebelerine varmış sanatkarlar arasında, resmi şeref ve ikbal hırsı yalnız Ahmet Hâşima mahsus bir zaaf değildir. Eski Yunan trajedi yazarı Sofoklis'in gururunu hiç bir edebi muvaffakiyet, Olimpiad'larda kazandığı zafer gelengi derecesinde tatmin etmemiştir. Lâtin sairi Horatio Augustus'un sarayında, velevki en peşpaye kölelerle birlikte, bir kerecik bulunmamış olmanın hicranını ölünciye kadar çekmiştir. Bütün bir asrın kendi namının turasını vurmuş bulunan Voltaire, Versailles'm mutanant çatır çatır altında biyhude yere aradığı iytibarı, bir ekti, bir sığmı şifayla küçük Prusya Kralının kapısında dilenmeğe gitmiştir. Göthe, adı Almanya'ya şeref veren Göthe, Cermen ırkının, Cermen dünyasının bu mühtesem güneşi, bir daracık Du-niye'de manşip sahibi olmak, nişan takıp oniforma giymek ihtirası yolunda, kendi kendini, yıllarca bir avanak Prensin satosuna kapatmıştır. Victor Hugo, Napoleon Bonaparte'm bir ikinci yaradın, bir emsalsiz destan sairi, bu mehabetli şiir devri, Thiers isminde bir cüce ile bir siyasi ikbal kavgasında mağlup düşmüştür. Osmanlı sairi Bakı'yi en ziyade tatmin eden şeyin bir «sultanı - şuarası»lık unvanı mı, yoksa bir Şeyhülislamlık payesi mi olduğu bilinemez. Her halde, Hâşim'in hemşerisi Fuzuli'nin «rüsvet değildir diye selâmı»nı almayan evkaf ke-tabelerine yıllarca avuç açtığı hepimizin malumdur.

Fakat, bunlar içinde öyleleri de var ki, bir Yunus Emre gibi çirani, hep kendi yağlı külahının altında seyretilmiş, zamanında hüküm süren tacdoların ad ve sanlarını bile öğrenmeğe lüzum görmemiştir. Ve «öyle garip bencileyim...» derken ikbal ve refahın hasretini asla duymamıştır. Şiirini sarayından pabuçsuz girip pabuçsuz çıkmıştır ve tanrısal topraklarına hiç bir masuvalı hıncın dikenini batmamıştır.

Ahmet Hâşim'in çok sevdiği ve kendi şehsiyle onun şehsi arasında bir benzerlik bulduğu Paul Verlaine, Ondokuzuncu asrın bu en büyük şiir dehası da, mansip ve ikbalin, resmi şereflerin ne olduğunu hiç bilmeksizin bir guraba has tahanesinde mağsum bir çocuk tebeşsimiyle öldü. Gene Hâşim'in gözde sairlerinden Rimbaud da öyle; Baudelaire de öyle... Fakat, aziz Türk sairi, Frenk üstatlarının yaşayışı ve ölüş tarzlarındaki bu dramatik ihtisâs, bu «fakıy-ri-pedagohâs»lığı ve bu «edayi muhtesem»liği asla hissetmemiştir.

Bunun sebebini, acaba, Ahmet Hâşim'in çok modern bir insan oluştuna mı, yoksa kim bilir kaç kuşaklık bir devlet memuru ailesine mensupluğun da mı aramak lâzımdır? Ve yahut, bu yukarıda isimlerini saydığım sairlerde olduğu gibi sadece bir mizaç meselesi midir? Tayin edemiyorum. Yalnız, bildiğim bir şey varsa o da Hâşim'in edebi şöhratını marazi bir surette azımsadığı ve isminin etrafında daha geniş, daha resmi bir şeref halisinin tekevvinünü dört gözle beklediğidir. Son demine kadar hep bunu beklediğinden ve buna nail olamadığından dolayı gözlerinin arkada kaldığına eminim ve ona hicran olan her şey bana da hicran olduğu için ölümünden sonra kendisine yapılan hürmet ve muhabbet tezahürlerini, sekiz yıl evvelki o tantanalı cenaze alayından bu sekizinci yıldönümüne kadar, bütün Ahmet Hâşim ihtifallerini, bunlar, sanki kendisine mâlum oluyormuş, sanki kendisi bunları görüp işitiyormuş gibi sevinerek takıyp ediyorum.

Bununla beraber, bir büyük sairin, bir büyük sanatkârın şân ve şevketine resmi debdebenin hiç bir şey ilâve etmediğini, hattâ, aksine, bir çok defa onu, kadir ve kıymetten düştürdükünü sanmaktan da kendim alamıyorum. Bence Karşı August'un başvekilli Göthe'nin, şân ve şeref bahsinde, (Faust) yaradın Göthe'ye çok ziyarı dokunmuştur. Voltaire'in hayatında Sans - Soucie sato-sundaki misaferet bir zillet devresidir. Bu bakımdan, mesela, Paul Verlaine bir Akademiya âzâsı olsaydı ve yahut Yunus Emre bir Kadî - Asker binisi gıymış bulunsaydı, kendi hayatlarından, bize, pek güçlü bir hatıra bırakmış olurlardı. Acaba, bunu hissettiği için midir ki, kurnaz Anatol France, kendilerine Devlet tarafından «ölmeler» pâyesi verilmiş olan Kırklar Meclisinin kubbesi altındaki koltuğuna, bütün ömründe, bir ke-re oturmak istemedi? Ve i-simsiz, fânî insanlardan mürekkep halk toplantılarını bu ölmezler derneğine tercih etti? Ve gene, acaba bunun için midir ki, bütün dünyanın Tanrısal Sarah diye çağırıldığı sahne Kraliçesi İhtiyar Sarah Bernhardt, kendisine sunulan Lé-gion d'Honneur nişanını elinin tersiyle geriye itti?

Büyük sair, büyük sanatkar kendi dünyasını kendi yaratan ve kendi dünyasında tek başına saltanat süren bir ruh hükümdarıdır. Hiç bir mevkî, hiç bir makam, onun için, ölmez eserlerini vücuda getirdiği masa ile sandalyadan daha yüksek değildir; bu masa, velevki kurtların kemirdiği

bir eski tahta ola, bu sandalya, velevki, hasırları döklümüş bir ayagı kırılmış buluna... Şiir ve sanat Cumhuriyetinin gerçek zımmadlarıdır, bize, asıl bu halleriyle daha büyük, ve daha ulvi görünürler.

Ahmet Hâşim, bunlardan biriydi ve böyle olduğunu anlamayarak öldü.

Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU

B. Millet meclisinde

İskân kanununun 39 uncu maddesi tadil edildi

Ankara, 9 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanarak, posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1938 mali yıl hesabı katisine ait kanun lâyihasını müzakere ve kabul etmiştir.

Meclis, bunu takiben Almanya ihraç edilecek Türk mallarına mukabil kiling hesaplarındaki ticari mukabelelere mütedair hususi anlaşmaya dair teati olunan notaları Türkiye-İtalya ticaret ve seyrisefaın muahedesinin müddetinin uzatıl-

masına dair notanın ve yine Türkiye - Romanya arasında teati olunan 14, 19 şubat 941 tarihli notaların tasdiklerine ait kanun lâyihasının ikinci müzakerelerini yapmış ve tasvip etmiştir.

Meclisin bugünkü toplantısında ikinci müzakeresini yaparak kabul eylediği kanunlar arasında İskân kanununun 39 uncu maddesinin tadili hakkında ki kanun lâyihası da bulunmaktadı idi.

Meclis, gelecek toplantısını, cuma günü yapacaktır.

Talebe tatil kursları

16 Temmuzda

Ankara, 9 (Telefonla) — Maarif Vekâleti, ikmale kalan talebelerin imtihan zamanına kadar yetistirilmesi esbabını temin maksadile orta mekteplerde «Talebe tatil kursları» açmaya karar vermiştir.

Bu karara nazaran açılacak kurslar 16 temmuzda ders vermeye başlayacaklar ve 23 ağustos sonuna kadar faaliyetlerine devam edeceklerdir. Bu kurslarda ihtiyaca göre, edebiyat, türkçe, felsefe, tarih, coğrafya, yurt bilgisi, matematik, tabiiye, fizik, kimya, ve yabancı dil dersleri gösterilecektir.

İkmale kalan talebenin bu kurslara devamı ihtiyaridir. Ay-rınca mektepler, kendi talebelerinden başka diğer şehirlerde okuyan ve mekteplerin bulunduğu yerde tatil geçirmekte olan başka mektep talebelerini de kurslarına kabul edebileceklerdir. Bunun için de ikmale kalan talebenin kendi mektebi idaresinden alacağı karneyi ibraz etmesi kâfi gelecektir. Kurslarda derslere erken sabah saat 8,30 da başlanacak, ve en geç te saat 13 te nihayet verilecektir. Dersin başlama saatlerini mahallin vaziyetine göre, maarif müdürleri tesbit edeceklerdir. Bu suretle gerek bütçesinin darlığı dolayısıyla hususi hoca tutamayan aileler çocuklarını meccanen çalıştırmak imkânını bulabilecekleri gibi, Maarif Vekâleti de orta mekteplerdeki talebenin çoğunun sırf kalmamış esbabını temin etmiş olacaktır.

bu son mektubumdur. Bundan böyle, ne olursa olsun, size yazmayacağım. Maksadım size hakaret etmek değildir. Bu muhabere-nin ikimiz için de zararlı olduğuna kana-i olduğum için çok geç kalmadan bu kararı itihaz ediyorum. Hiç bir kuvvet beni bu aziminden çevirmeyecek.

Allaha ısmarladık Ferit Bey beni unutmağa çağırınız.

Fâzile Hanım Amerikada ve Avrupada yaptığı seyahatini anlatmıştı. Bu seyahatin bir daha tekerlir edemeyeceğini bildiği için bir arkadaşla birlikte gıruptan ayrılmış, umumî gezinti programı haricinde kalan birçok şehirleri dönmüştü.

İstanbuldan tam altı ay uzak kalmıştı. Bu müddet zarfında, vakit vakit, allenin her feridinden mektuplar almış, eniştesinin ölümünü öğrenmiş, Kezbanın gitmesine ait tafsilatı Glüzideden gelen mektupta okumuştuk. Fakat yeni yerler, yeni insanlar tanı-mak telaş ve heyecanla bütün bu vakayeye lâayk oldukları ehemmiyeti vermeğe muvaffak olamamıştı.

İstanbulda dönünce, çok sevdiği eniştesinin aralarından ebediyen kaybolduğunu ya-kından ve samimi bir acı ile hissetti, onun ölümüne derin bir üzüntü ile ağladı.

Kezbanın gitmesi de hayırlı bir boşluk yaptı. Onunla her gece, birkaç dakika ol-sun, baş başa konuşurlardı. Eğer o gitme-miş olsaydı, bu seyahat intibaları, araların-da bitme tükenme bilmiyen bir mevzu teşkil edecekti.

Bana yazmayınız. Gelecek mektupları okumadan size iade ederim. Bana gelince, (Arkası var)

Ankara radyo gazetesine göre

Suriye vaziyeti

«Hafta başında üzerinde durulması gereken siyasi ve askeri hâdise şüphesiz Suriyeye yapılan harekâttır.

«Dün sabah saat 4 te hür Fransız kuvvetleri, İngilizlerin müzaheretile Suriyeye girmişlerdir. İngilizlerin Suriyeye girmesi, haftalarca evvel ihtimamla teşkilât yapılmak suretile hazırlanmıştır.

«Fransanın, geçen haziran ayında Almanya ve İtalya ile mütareke imzalayıp harpen çekildiğinden sonra Petene itihak için tereddüt eden Fransız müstemlekelerinden biri de Suriye olmuştur. Bilâhare Gl. Mitel-hozer, bir beyanname nesrederek Vişye itaat ettiğini ilân etmişti. Geçen mayıs ayına kadar Suriyenin vaziyeti değişme-di. Fakat, son zamanlarda Vi-şi hükümeti Almanlara, Suriye tayyare meydanlarında istifa-de hakkını ve bir çok mühim-mat verdi. Almanlar, Suriye meydanlarından İraka geçtiler. Nihayet tayyare meydanlarına yerleşmeğe başladılar. Suriyeye yerleşen Almanlar, Filistindeki İngilizleri tehdit edebilecekler-di.

«İşte bunun içindir ki, İngilizler Suriye hakkında seri bir karar vermeye mecbur kalmışlardır. Bu maksatları Suriyeyi işgal olmayıp, Almanları kovduktan sonra Suriyeye istiklâl vermek olduğuna dair bir beyanname nesretmişlerdir.

«Suriye hareketi Vişide büyük bir aksülâmel uyandırmamıştır. Vişi, Suriye hükümeti-nin, Iraklılara tren dolusu mü-himmat verdiği hakkındaki İngiliz iddiasına cevap vermiyor. Dakarda, Oranda haber ver-meden harekete geçtiğini söylüyor ve Fransız imparatorluğunu istila etmek istediğini iddia ediyor. Vişinin tebliginde dikkate değer bir cümle vardır ki, o da şudur: «İlk kâ bizim tarafımızdan aktılmıştır.» Maa-mafih Vişinin harbe geçeceğine başka emare yoktur. Suriyede 45 bin kişilik bir Fransız kuv-veti General Dentz'in kumanda-sında mukavemet etmektedir. Fakat bu miktarın yalnız 15

bin Fransız, diğerleri yerli askerdir. Bunların da maneviyatı bozuktur.

«Almanların Suriye harekâtına müdahale edip etmeyeceklerine dair henüz bir haber gelmemiştir. Mıhver devletlerinin de-fa gafil avlandıkları gazetele-rinin lisanından anlaşıyor.

«General Katru, bir beyanname nesrederek Suriye ve Lübnanın istiklâlini ilân etmiştir. Bu işin siyasi cephesi budur. İstikbale izafe edilmiş bir taah-hüt, bir vaittir.

«Bugün Suriyeliler için en mühim şey ablodaktır. Hür Fransızlara ithak eden Fransız müstemlekeleri ablokanın haricinde bırakılmıştır. Suriye zıral bir memleket olmakla beraber kendisini besleyecek halde değildir. Harpen evvel ithalâtını Fransa, İtalya ve İngiltereden yapmakta idi. İhracatı da dur-muştur. İşte bu durumda olan Suriye için İngilterenin Kahire sefiri tarafından nesredilen be-yannamenin büyük ehemmiyeti vardır. Sefir, bu beyannamede ablokanın kaldırılacağını söy-lüyor. Şu halde Suriye, Hür Fran-sızlarla Britanya kuvvetleri ta-rafından işgali ile bir seneden beri çektiği iktisadi müşkülâtın mühim bir kısmından kurtula-caktır.»

(Radyo Gazetesi)

SİYASİ İCİHAL

Martinik anlaşması

Yazan: M. H. ZAL

Amerikalılar belki de biraz yavaş, fakat emin ve sağlam adımlarla gayeye doğru yürüyorlar. Martinik adası hakkında adanın umumi valisi ile, yani netice bakımından Vichy hükümeti yaptıkları anlaşma, Amerikan plânındaki hedeflerden birini gürlütüştür ve külfetsiz bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu anlaşmaya göre Martinik demokrasie karşı bir üs diye kullanılmayacak, oradaki Fransız harp gemileri Amerikanın haberi olmadan harekete geçmeyecek, Fransız altınları başka bir yere taşınmayacaktır. Amerikan harp gemileri ve tayyareleri, karakol gezmek suretile bu taahhütlerin yerine getirilip getirilmediğini kontrol edeceklerdir. Buna karşın Martinik Amerikan ihtiyac maddeleri gönderilecek, fakat bunlar Fransa ve şimali Afrika sevkiyatı için kullanılacaktır.

Amerika Greenland'dan sonra Martinik filen el koymuş demektir. Şimdi sıra Dakara gelmiştir.

Harefte bu adımlar atılırken, hususi fabrikalara el koymak hakedi veren bir kanun sayesinde, sabotajın ve grevlerin önüne geçmek imkânı bulunacaktır.

Bütün bu manzara şunu gösteriyor ki Amerika gevşemekten ve bir uzlaşma sulbunu göze almadıkça uzaktır. Amerikanın Londra sefiri Vashingtonu ziyaret ettiği sırada hiç şüphesiz sulhten bahsedilmemiştir. B. Rooseveltin dediği gibi, İngiltere Amerikaya eli mesele hakkında haberler göndermiş, Amerika da diğer eli mesele hakkında düşüncelerini bildirmiştir. Suriye hareketi, iki memleket arasında karar mevzuu olan eli meseleden biri olsa gerektir.

Hususî mekteplerin muallimleri

Ankara, 9 (Telefonla) — Şimdiye kadar yabancı, azlık ve hususi Türk mekteplerinde muallimlik edenlere icap ettiği takdirde bu mektep idareleri tarafından vazifelerine nihayet ve rileyilmekte idi. Maarif Vekâleti, bu kabil muallimlerin istik-ballerinden emin olmadıkları gibi bazı ahvalde haksızlığa kur-ban gidebileceklerini nazarı itibara alarak, bundan sonra vazifelerine nihayet verilecek muallimler hakkındaki dosya vesasirinin vekâlete gönderilerek tetkike arz edilmesini ve ancak marifin tasdikinden sonra bu muallimlerin vazifelerine nihayet verilebileceğini alâkadarlara bildirmeye karar vermiştir.

Mübadiil Türklerin tasfiye bonoları

Ankara, 9 (Telefonla) — Mübadiil Türkler verilen tasfiye vesikas bonolarının veraset vergilerinin sureti tahakkuku hakkında vilâyetlere bir tamim gönderilmiştir.

bini Fransız, diğerleri yerli askerdir. Bunların da maneviyatı bozuktur.

«Almanların Suriye harekâtına müdahale edip etmeyeceklerine dair henüz bir haber gelmemiştir. Mıhver devletlerinin de-fa gafil avlandıkları gazetele-rinin lisanından anlaşıyor.

«General Katru, bir beyanname nesrederek Suriye ve Lübnanın istiklâlini ilân etmiştir. Bu işin siyasi cephesi budur. İstikbale izafe edilmiş bir taah-hüt, bir vaittir.

«Bugün Suriyeliler için en mühim şey ablodaktır. Hür Fransızlara ithak eden Fransız müstemlekeleri ablokanın haricinde bırakılmıştır. Suriye zıral bir memleket olmakla beraber kendisini besleyecek halde değildir. Harpen evvel ithalâtını Fransa, İtalya ve İngiltereden yapmakta idi. İhracatı da dur-muştur. İşte bu durumda olan Suriye için İngilterenin Kahire sefiri tarafından nesredilen be-yannamenin büyük ehemmiyeti vardır. Sefir, bu beyannamede ablokanın kaldırılacağını söy-lüyor. Şu halde Suriye, Hür Fran-sızlarla Britanya kuvvetleri ta-rafından işgali ile bir seneden beri çektiği iktisadi müşkülâtın mühim bir kısmından kurtula-caktır.»

(Radyo Gazetesi)

EDEBİ ROMAN

Tefrika No. 71

Yazan: **Muazzez Tahsin BERKAND**

Kalbim çarpacak, şakaklarım zomkuyarak bu emirleri bir makine gibi yerine getiriyordum. Muhakeme kabiliyetim tamamen yok olmuştu. Ameliyat kaç dakika sürdü? Bilmiyordum. Her tarafta kan görüyordum, zavallı hastanın boğazından çıkan hırıltıları duymamak için kulaklarımı tıkayıp kagmak istiyordum.

Kuvvetimin tükendiğini zannettiğim bir dakikada her şey bitti ve ben odama çıktım. Başım dönüyor, gözlerim kararıyordu. Çok iyi bildiğimi ve her gün içinde yaşadığımı bu hayatı size niçin yazıyorum biliyor musunuz Ferit Bey? Arka arkaya yolladığımı iki mektubun beni ne gibi bir vaziyette bulunduğunu söylemek için... Görüyorsunuz ya, ben de zavallı noktalarımı itiraf etmekten çekinmiyorum.

Koltuğa yaslanmış, biraz evvelki manzara-yı hatırlamak için sinirlerim üzerinde büyük bir tazyik yapıyordum, kapı açıldı, hademe iki zarf uzattı.

Ben kendime bir hayat yolu çizmiştim. Düşünmemek, unutmak için bütün fedakârlıkları göze almıştım. Niçin ölmeme bir müşkülât çıkarak yolumu kapatıyorsunuz? Niçin bana böyle yazılar yolluyorsunuz Ferit

Bey? Bense sizin artık evlendiğinizi zannediyor ve buna sizin namnınıza sevinmiyordum. İkizim de kat'î hayat yollarımızı tayin etmişlik. Niçin geriye döniyorsunuz?

Vivelle olan münasebetinizden bana bahsetmeğe lüzum görmemelisiniz. Bu münasebetinizin iyi veya fena olmaması beni alâkadar edemez. Ben sizi birbirinizin biliyorum ve başka türlü düşünmeğe tasavvur etmek istemiyordum.

Maksadınız kalbimde hiç bir zaman yamamış olan ümit işgını tutuşturmak mıdır? Bu çok zalim bir arzı olur Ferit Bey. Beni rahat bırakınız. Sizden ne kadar uzakta olduğumu görmüyor musunuz? Aramızdaki yüksek dağları, geniş denizleri bir kalem darbesele kaldırmaya teşebbüs etmek neye iyi?

Eğer beni cidden seviyorsanız bundan böyle bana yazmaysınız Ferit Bey. Ben sizinle ancak iki dost gibi muhabereyi kabul etmişim. Şimdi, sekiz aylık sütkattan sonra size kendimden haber verdiğim güne lânet ediyorum. Rahat ve huzurumu bilseniz kâğıdı.

Bana yazmayınız. Gelecek mektupları okumadan size iade ederim. Bana gelince,

HİKÂYE

Efsane memleketinde büğün çocuk

Yazan: Neriman Hikmet

Hülagü lise arkadaşımıdır, ince duygulu hassas bir çocuktur. Kimseye fazla iltifat etmediği gibi, kimseden de lüzumsuz ahşaplıklar beklemeyi. Kendine nas bir yaradılıştı idi, tuhaf bir şahsiyeti vardı. Öyle zengin, yüksek bir aileye mensup olmadığı halde gururu Himalaya dağına asardı. Fakat o buna rağmen üstünlük iddiasında bulunmadan bize varlığını tasdik ve kabul ettirirdi.

Ben onu çok sevdim, çok beğenirdim. O da benimle olan yakınlığından, arkadaşlığından haz duyardı. Bunu her halinde belli ederdi. Ben de anlardım. Beni görünce hemen yanıma gelir:

— Nasılsın, Refik? Der.

Ben de ona:

— İyiymi, sen nasılsın? Hülagü? Diye cevap verince işi asabi bir lisanla söze başlardı. Ve her zaman da her şeyden şikâyet ederdi. Tatlı, samimi bir ruha sahipti. Onun görünüşünün, ruhunun romantik hali bana uzakta bulundugum başka iklimler havasını verirdi.

Asıl adı Hüsnü idi. Arkadaşlar Hülagü ismini takmışlardı; Tatar olduğuna için Gengiz'in torunu yapmışlardı çocuğu. Yalnız ben kendi adı ile hitap ettiğimden buna son derece memnun olur, herkesten çok benim yanıma daha kolay sokulurdu. Hülagü ismini itiraf ederim ki ben de ona çok yakıştırdım ve münasip buluyordum. Fakat çocuğum bundan kılacağına bildiğimden hiç bir gün kendisini asla bu isimle çağırmadım. Narin bir delikanlı idi. İnce, uzun görünümdü, fakat boyu epey anda ortaya yakındı.

Bütün hususiyeti yüzünün hatlarında idi. Çekik ve küçük, kapak uçları kısık, koyu kahve rengi gözlerini, çekik kısıp kaşlarını gören henüz ilk karşılaşmada onun özünü, hangi keta toprağının çocuğu olduğuna hemen farkederdi. Mini mini Asyalı yüzü tipinin münasip en açık bir şekilde tamamlanıyordu.

Tabiatı dürüst, asil görünümlü ve temizdi. Bununla beraber münakaşalarda dehşetli kızar, öfkelendirirdi. Bu yüzden de çocuk grup toplantılarına sokulmaz, yaklaşılmazdı. Hülagü sade milli mevzular üzerinde yapılan konuşmalara dayanmazdı. Bu noktada hepimizden fazla ıztızlık gösterirdi. Milliyetperverliğini her şeyin üstünde tutardı.

Fakat onu kemiren bir hastalığı vardı. Bu hastalık şifa bulmıyacaktı bundan kurtuluşun imkânı yoktu. O da Tatarlığı idi. Hülagü Tatar olmasın, Tatar doğmamış olsaydı belki dünyanın meşhurlarından olacak, bahçeyar yaşayabilecekti. Tatarlık güya bu yerlerde nerede olursa olsun aşaklık bir lâkaptır.

Elini kolunu sallıyarak başıboş serbest dolaştığı anlarda da bana bu lâkabı bağrına yan yana iki müvazi iğne gibi sokulmuş, uçları zehirli kahredici birer kargı gibi batırılmıştır. Niçin kendisine «Tatar» denerek bunu bir hakaret istihza âleti, sülahı olarak kullanıyorlardı? Asıl işin iç yüzü Hülagü Tatar olduğuna değil, ikide bir öfkesinden, arkasından Tatar denildiğine yanyorundu.

Halbuki onda aslını, kendini beğenen bir his mevcuttu. Uçları kısık çekik küçük, koyu kahve rengi gözleri içimden uçsuz bucaksız âleme açılır, orada yaşadığı başka bir âlemin ışıkları kaynaşırdı.

Bir tatil günü Eminönünden Ada işkalesine gidiyordum. Arkadaşlarla buluşup bir Ada gezintisi yapacaktık. Hülagüye Köprü'nün başında rastladım. Bizimle beraber gitmesini teklif ettim, razı oldu. O gün çok sevdim, iki yüzü ince hatlarla işlenmiş, âdetâ bir Acem minyatürüne benziyordu. Erkekçe bakışları, çocuk gülümseyişleri birbirine karışıyordu.

Bu zamana kadar olan arkadaşlığımızın zarfında onunla aramızda kız, kadın hakkında bir konuşma geçmemişti. Adada o da bizim gibi etrafı meşgul oldu bir şeyde bizden geri kalmadı. Vaktimiz birlikte her neşeli geçti. Dönüşte gece olmuştuk ikimiz gıpta ayrışmış güvertenin bir ucuna girmişti. Şundan bundan lâf ederken birdenbire bana döndü:

— Sen sever misin? Diye sor.

— Şaşırdım. Sualine ulu orta bir cevap verdim:

— Güzel olursa, beğenirsem, severim.

Bu cevabı beğenmiş miydi, beğenmemiş miydi bilmiyorum. Bu nokta hakkında bir şey ihşas etmedim:

— Ben çok seviyorum. Diye mırıldandı.

— Kimi?

— Bir kıza?

— Güzel mi?

— Bazan güzel bulurum, bazan adeta, fakat onu her zaman severim.

— O da seni seviyor mu?

— Her halde...

— Sevgiğini bilir mi?

— Tahmin eder...

Birkaç saniye sükût ettikten sonra ilâve etti:

— Hem, dedi. Nazmiye tıpkı bana benzer.

— Aman, dedim. Daha konuşup anlaşılmamışsınız ki...

Bu sözüme alındı.

— Ben sevgiyi başka türlü düşünürüm... Diyecek sustu.

Bir müddet sessiz durduk.

Vapurdan dışarı vuran elektrik ziyası, karanlık denizin surlarında ışıl ışıl akislerle yanyordu. Dalgaların arasından kopup gelen tuzlu temiz bir hava yüzümüze sert sert çarpmaya başlamıştı. Hülagü konuşt:

— Refik, ben sevgiyi başka türlü düşünürüm, bunun neden olduğunu tahmin edemezsin.

— Mümkün... Her yığının bir yoğunluğu vardır.

Bana ağılamak, bir izahla bulmak, bir ser tevdî etmek bir hayalden bahsetmek istiyor gibiydi... Ona müsait dawrandım.

Kollarını demire yaslayarak gözlerini karanlık uzaklara dikti. Şimdi ağzından kelimeler bir kitap okuyormuş gibi dökülüyordu:

— Benim dedelerim Krimden gelerek buraya yerleşmişler. Kaç sene evvel olduğunu tahmin edemiyorum bunu ailemizden tayin edecek vaziyette bulunan kimseler de yok. Küçükken yüzü buruş buruş bir ninem vardı, öldüğü on sene oldu. O bana Tatar memleketlerinde bahsedirdi. Bunlar masala benziyor fakat beni hakikat olduğuna inandırıyor hikâyeler efsanelerdi. Bilsen onun bu anlatımları seyler ne güzeldi, beni nasıl rüyalara sürüklerdi. Böylece tarih kitaplarını altüst ettim, bunu bana göstermesi lazım gelen her şeyi okudum hiç bir tarihçi ninemin bahsettiği idpâid memleketleri tanıyıyordu. Nihem derdi ki: «Vaktile öyle güzel, öyle zengin Tatar memleketleri varmış ki asil halkı ulu hakikatı Aşyanın en münbin en işlek bir kısmında sade, mesut bir hayat sürerlermiş».

Hele en çok sevdiğim Sedef şehri derdi. Bu şehir birbirini sevmek evlenmiş olanların şehri imiş... Sedef kâkmalık mermerden evlerin bahçelerini kıy yaz yaprak dökmeyen bodur zümrüt gibi yeşil ağaçlar süslemiş. Günün başka başka saatlerinde başka başka kokulu esen tatlı rüzgârları varmış. Bu şehrin insanları ne hastane, ne de fena olurlarmış, çok zeki hassas ve nazik imişler. Kadınları hümmetkâr, erkekleri fedakârıymış hep... Ozanları hem şiir söyler hem şair çalarmış...

Bu şehir öyle bir şehir imiş ki Buradan bütün dünyaya yollar gidiymiş fakat buraya hiç bir taraftan yol açılmazmış. İsteyen çıkar, her dileyen içeri girermezmiş...

— Nine, derdim, bu şehir yine duruyor mu?

— Durur elbet, diye cevap verirdi.

Ninem ya çok saftı, veya çok olgun, zeki bir kadındı da ben de kendi memleketlerimizden bir duygu vererek hakikat olmasa bile ona Tatarlık benliğini aşıyordu.

İşte ben bu şehri içinde yaşatarak büyüdüm Refik...

Vapurumuz işkaleye yanaşıyordu. Hülagüye baktım. Evet artık çok iyi anlıyordum. Ufak çekik kovu kahve renkli, ışık gözlerini şimdi daha güzel tanırıyordum. Onlar Tatar memleketleri idi!.. Ta içlerinde uzaklarında Sedef şehri görünüyordu.

Neriman HİKMET

Niğde valisi
B. Safa

Niğde, Toros dağlarının tek geçidi olan meşhur (Gölek) boğazının simale açılan ağzına hâkim bir mevkiide bulunmaktadır. Bu sebeple çok eski zamanlardan beri türlü milletlerin istilasına uğramış, Avrupalardan Asyalara, ve şarktan garba geçen büyük ordu taraflarından çığnırmıştır. Birleşme yıl rahat, huzur yüzü görmemiştir. Selçukluların İhanilerin devirlerinde, Osman oğulları ile Karaman oğulları arasında hemen yüz seksen sene süren mücadeleler, boğuşmalar esnasında da çok cefa çekmiştir, nihayet, Fatih'in Karaman oğullarını ortadan kaldırması üzerine kat'i olarak Osmanlı devletinin sınırları içinde kalmış, (1469) ve dört yüz elli sene devam eden derin bir uykuya dalmıştır. Onu bu uykusundan, zamanla gayri millî bir teşekkül haline giren İstanbul hükümetinin zulümüne itisafına karşı sahlanan ihtilâlcilerin nâralarından başka rahatsız eden bir hâdisse olmamıştır. Niğde de, Selçuklulardan Alaettin Keykubat ile (1128) İhanlıların valilerinden (Sungur) Ağa (1315) kendi adlarıyla anılan birer güzel cami ve Karaman oğulları da (Ak Medrese) denilen nefis bir eser barındırıyor. Osmanlı devrinde taş taş üstüne konulmamış, tur.

Niğde, mahkûm edildiği o uzun uykudan millî savaş başlarken uyanmış, maarif, ziraat, iktisadî sahalarda hızla yükselmek yolunu tutmuştur. Kasaba on üç bin nüfusludur. İmar planı vardır. Suyu demir borularla gelir. Fakat tesiat noksanıdır. İkmal ve her eve su verilebilmesi için bir proje yapılmıştır. Nafia vekâletince de tasdik olunan bu projenin gerçekleştirilmesi (160) bin liranın sarfına bağlıdır. Bu paranın belediye başkanından alınmasına teşebbüs edilmiştir. Fakat umumi ahval şimdilik bu teşebbüsten vazgeçilmesine sebep olmuştur. Hükûmetçe tayin olunan belediye reisi Bay Hamdi Öztekin, yirmi beş sene muallimlik ve mektep müdürlüğü yapmış bilgili, iyi görüşlü, azimli bir zattır. Yeni caddeler açmakta, ele geçirebildiği para ve imkân nisbetinde kasabayı güzel, leşterecek, halkın medeni ve siyasi ihtiyatlarını karşılamakta çalışmaktadır. Kasabanın rakımı (1237) dir. Havası, suyu güzeldir. Sıcak yaz aylarını geçirmek üzere Çukurovadan yaylalarla geliyor. İkiser üçer odalı birkaç yüz kira evi yapılı, şüphesiz ki bu z

Geçen nisanın ilk yarısındaki şiddetli soğuklar maalesef Niğde de büyük zararlar sebep olmuştur. Şeker pare denilen kayısıların hemen kâffesi, emalarnın yüzde sekseni yanmıştır. Bu sene ucuza ve bol elma bulmak kabil olmayacaktır.

SUNDAN BUNDAN

Japonyada tuhaf bir âdet

Japonyada bir adam askerliğe çağrıldı mı, bütün ailesi, bütün mahalle halkı onu uğurlamak için merasim yapar. Askerliğe çağrılan kimsenin kapısı önüne, beyaz bir örtü ile örtülmüş beyaz bir masa konur, masanın üstüne de destlar ve akrabalar tarafından gönderilen hediyeler yerleştirilir.

Askere: «Allahla ısmarladık. Yakında tekrar görüşürüz. İnşallah sıhhat ve afiyette dönersiniz.» gibi sözler söylemek yasaktır. Çünkü asker, ömek üzere gittiği sandır ve askerin bu fedakârlığı gayet tabii bir hareket telâkki etmesi istenir.

Ev'in önündeki masanın üzerinde biriken hediyeler, askerin ailesine aittir. Bunları vermekten maksat askere, ailesine sıkıntı çektilirilmeyeceğini hissettirmektir.

Yazan: Cemal Bardakçı

Eski Konya Valisi

Yaretilerin sayısı artacak, Niğde, iller de epeyce faydalananacaktır.

Niğde, kayalık, taşlık bir saha üzerinde kurulmuştur. Geniş ve bük topkaları da yoktur. Bu yüzden geçimi dardır. En başlı gelir kaynağı, memleketin içinde dışından büyük rağbet bulan bildimiz nefis elmasıdır. Kırk elli yıl önce bu elma pazara çıkarılmaz, satışa arz edilemezmiş. Bahçelerin meyve geçidini arttırmış olmak, çoluğa çocuğa, eşe dosta yedirilmek, hediye edilmek maksadıyla yetiştirilmiştir. Elmacılık ancak on beş yıldanberi, hususile Kayseri - Ulukışla demiryolu yapıldıktan ve bu mübarek meyvenin vücutta çok faydalı olduğu anlaşıldıktan sonra mühim ve çabuk bir inkişafa mazhar olmuştur. Elma bahçeleri, Niğdenin (Kaya ardi), (Tepe bağları), (Tepe bahçeleri) denilen mevkiilerinde ve eski yeni Gümüş, Yeşil Burç, Sazlıca, Maden köylerinde bulunmaktadır. 923 de bu bahçelerde (35,000) elma ağacı varmış. Bugün bu miktar (100) bine yaklaşmıştır. Trenle başka taraflara sevkedilen elmalar da (2) milyon kiloyu bulmuştur.

Çekirdekten yetiştirilen elma fidanları iki üç yaşında asılanır. Beşinci yılda yirmi kilo meyve veriyor. Yaşlandıkça da verimleri artıyor. Ve iyi bir ağaçtan her sene ortalama olarak yüz, yüz elli kilo elma alınır.

Nafia vekâleti Niğdenin (Gerebere) mevkiinde beş yüz bin lira sarf ile bir toprak baraj yaptırmaktadır. Bu baraj (843) metre uzunluğundadır. İnşaat hazırlanmış on beşine kadar bitecek ve iki buçuk milyon metre mikabı su toplayacaktır. Bu sayede mevcut elma bahçelerinin bir misli artacağını, yeniden iki bin beş yüz dönüm bahçe yetiştirilerek kabil olacağını söylüyorlar. Niğdede bir elma bahçesi vücutta getirmek, sandığı kadar kolay bir iş değildir. Dedim gibi arazi kâmilan kayıktır. Evvelâ bu kayalar parçalanacak, taşlar toplanacak sonra da bir buçuk metre kalınlığında toprak döşenecek ve bu toprak da tabii uzakça mesafelerden getirilecek, hasıl, baraja sarfedilen para da hesaba katılırsa bir dönümlük bir sahayı elma fidanı dikilebilecek bir hale getirmek için evvel emirde dört beş yüz lira harcamak icap ediyor demektir.

Büyük şehirlerimizde rağbet kazanan (Dilmuşun) ve maden fasulyeleri de Niğde ve civarında yetiştirmek ve sene iki bin beş yüz ton mahsul alınmaktadır. Yaş üzüm ve şarap da mühim bir gelir temin ediyor. Adanaya, Tarşusa, Mersine Ankara ve İstanbul ve diğer bazı şehirlerimize yılda (500) bin litreden fazla şarap gönderilmektedir.

Geçen nisanın ilk yarısındaki şiddetli soğuklar maalesef Niğde de büyük zararlar sebep olmuştur. Şeker pare denilen kayısıların hemen kâffesi, emalarnın yüzde sekseni yanmıştır. Bu sene ucuza ve bol elma bulmak kabil olmayacaktır.

SUNDAN BUNDAN

Bir saatte neler oluyor?

Bir istatistiğe göre, yer yüzünde bir saat içinde 4,600 kişi ölüyor, 6,400 çocuk doğuyormuş.

Dünya sakinleri, yalnız bir saat içinde 25 milyon kilo patates, 20 milyon kilo sebze, 3,5 milyon kilo et, 3 milyon kilo yumurta, 3 milyon kilo balık ve 30 milyon kilo şeker sarfediyorlarmış.

Yine aynı istatistiğe göre, bir saat içinde bütün dünyada, hükimler vasfı olarak 198 suçlu muhakeme ediliyorlarmış.

İçinde en çok yabancı kelime bulunan dil İngilizcedir. Bir İngiliz lügatindeki kelimelerin ancak üçte biri hakiki İngilizcedir.

Deve kuşu arslan gibi olur. O kadar ki uzaklardan işitildiği zaman...

Niğde belediye reisi
B. Ahmet Hamdi Öztekin

Ziraat Vekâleti, istasyon yakınında bir örnek elma fidanlığı meydana getirmiş. Fakat bu yerin bu işe pek elverişli olmadığı sonradan anlaşılmış. Epeyce paraya ve emeğe mal olan fidanlık daha müsait başka bir mahalle nakledilecektir.

Niğdede görüştüğüm bir göçmen bana şunları anlattı:

— Aksaray civarında (Karasaz) denilen bir bataklık varmış. Altı yedi yıl önce kanalları açılmış bataklık kurutulmuş. Ve bu kurutulan topraklar üzerinde dört yüz evli bir göçmen köyü kurulmasına karar verilmiş. Yüz otuz yedi ev yapılmış. İşte bizi, dört yüz aile göçmeni buraya oturturdu. Köye de (Sağlık yurdu) adını verdiler. Fakat köyümüz şimdi (sıtma yurdu) oldu.

— Neden?

— Neden olacak, bataklık yesiden meydana çıktı da ondan.

— Belki kanallar doymuştur da suları çekmiyordur.

— Belki... Fakat bataklık daha ziyade yerden kaynayan sularından oluşuyormuş. Köyün kuruması kurak senelere rastlamış da bu cihet göze çarpmamış. Sumanda harap oluyoruz. Bazılarımız başka taraflara kaçıyor ama bulundukları yerlerde yakalanarak tekrar köye getiriliyor. Bir ay kadar oluyor, iskân umum müdürü imiş bir zat geldi. Halimizi gördü, gitti. Evler için sarf edilen eli altmış bin liraya bakmıyarak hükümetin bizi bu bataklıktan kurtarıp başka tarafa nakledeceğini umuyoruz. Ve bu kurtuluş gününü sabırsızlıkla bekliyoruz. Şurada demiryolu kenarında da bir göçmen köyü kurulmuş. Fakat bu köyün de suyu yok. Biz bölüden, onlar susuzluktan yanyoruz.

Niğde vilâyetinin ekime elverişli arazisi (1150000) dekadardır. Nüfusu da üç yüz bin olduğuna göre adam başına üç buçuk dekar toprak düşüyor demektir. Bundan başka bu arazinin (300) bin dekarı her sene dinlenmeye bırakılıyor, (250) bin dekarına da çayır ve daha başka hayvan yemleri ekiliyor. Bu toprakların, üzerinde oturan insanların refahı için yasatacak miktar ve kabiliyetle olmadıkları meydandadır. Bu yüzden her sene on binlerce nüfusu Çukurovaya, Ankaraya, İstanbulla giderek oralarda geçim aramak ve bulmak zorunda kalıyor. Su halde Niğde Vilâyetinin iskân muntakaları dışında bırakılmasi daha muvafık olmaz mıydı?

Onlar da karşımıza geçmiş, sı...

Adliye Koridorlarında:

Her kuşun eti yenmez

Kuşun affına mazhar olmasalardı, halleri fena idi...

— Başımıza ne belâ gelirse hep senin yüzünden gelir.

— Öyle ya sen ulu akıllı, biz Allahın zıppı kulu. Sütte leke var, sende leke yok.

— Bana bak, barak alay da, bu işten yakayı nasıl sıyracağız onu söyle.

— Onu kadının peşine takıldı.

— Ulan kadının peşine ben takıldım da, sen seyrimize baktın değil mi?

— Elbet de ya. Sen hadi giderim demeseydin, ben gider miydim.

— Ben sana hadi ölüm desem ölürsün zahir.

— Arkadaş hatırı olmasa velâhi de billâhi de bir adam atmaz, dâm?

— Hadi oradan sen de, kadında gözün olmasa idi, sen zor benimle gelirdin. Hem bana bak yolda giderken (ne güzel kadın bak hele) diye bunu sen beaa göstermedin mi?

— Töbe töbe, o senin hüneri kuruntun.

— Zaten bizde kabahat ki, senin gibi arkadaşla yola çıkıyoruz. Adamı yarı yolda cascaviak bırakıp kaçarız.

— Yok sen elin karısına satas, ben de beraber ateşe gireyim öyle mi?

— Şuna bakın hele kabahati nasıl da bana yükledi. İstersen muhakeme de benim aleyhime gahadet et.

— Yo... Yalan söyleyecektin değil mi? Elbette doğruyu söyleyeceğim.

— Al bakalım. Ulan senin gibi arkadaşın insan münla anasa bulamaz.

— Pek o kadar ileri gitme zaten kaç günlük arkadaşsın ki?

— Ha ha onu inkâr et de tamam olsun. Utanmasan beni tanımadığını söyleyecektin. Ayp ayp be. Kılığundan kıyafetinden utan.

İki genç birbirlerine söz yetiştirmeye çalışırken kibar suratlı bir kadının halinden evlâtlık olduğu anlaşılan on altı yaşlarında bir kızcağız onlara gülerlek bakıyorlardı. Kadın pek öyle lâf atmalara yüz verecek cinsten değildi. Hem öyle zannediyordum ki bu gibi kadınlar şikâyet edip mahkemelik olmaktan da korkarlardı. İşte bu yüzden gençlerin kim bilir ne kadar ileri gittiğini düşündüm.

Kadın biraz mahcup bir hal ile:

— Bay hâkim, dedi. Teyzemi geçirmekten döniyorduk. Kadıköy işkalesinden çıktık. Tramvaya bineceğimiz zaman o iki genç peşimize takıldı. Tramvaya binerken birisi (size refakat edebilir miyiz) dedi. Ses çıkarmadım. Tramvaya bindikten sonra tam билет alacağım bileti (eizin biletleminiz alındı) dedi. Ben ısrar ettim. Aadam bu gençleri göstererek:

— İşte bunlar aldı, diye söylendi.

Onlar da karşımıza geçmiş, sı...

niyorlardı. Biz de bunun üzerine tramvaydan indik. Onlar da peşimizden. Biz gittik, onlar gitti. Nihayet baktım ki olacak gibi değil dâim:

— Kardeşlerim, her kuşun eti yenmez, hadi işimize gidiş, dedim.

Onlar ise ben yüz vermişim gibi bışbıştın yalıstılar.

Artık tahammülüm kalmamıştı. Bir polis memuruna müracaat ederek şikâyet ettim. Ondan sonra buraya getirdiler. Her ikisinden de davacıyım, dedi.

Hâkim suçlulara yan gözle sordukları der gibi baktıktan sonra bâzines:

— Kalk bakalım, dedi.

Biraz evvel arkadaşının arkadaşlığını bile inkâr eden genç:

— Vallahi hâkim bey, dedi. Ben bir şey yapmadım. Bütün bunlar bunun başı alından kâfi, benim suçum yoktur.

Bu sırada diğer maznun itiraz etti:

— Yok efendim, hep o yaptı.

Hâkim:

— Sus sen, diye söylendi. Si-

ran gelince konuş.

Delikanlı sustu. Öteki arkadaşını batırmakla devam etti:

— Bu hep böyledir zaten, di-

yordu. İyi gücü kadın peşinde koşmak. Ben de tesadüfen yanın-

da bulunuyordum. Kurumun ya-

nda ya da yanar derler ya hâ-

kim bey biz de öyle olduk işte.

Hâkim eliyle işaret etti. O oturdu. Öteki kalktı.

— Vallahi hâkim bey ben bir şey demedim, dedi. Hep bu yapı-

tı. Benim aklımı bile geldi. Benim kadınıla madınıla âlakam yok. Kabahat hep onun.

Hâkim suçluların kabahati yek-

digerine atmakta devam ettiklerini görünce şahitleri çağırdı.

Mahkeme her iki gencin suçunu ahlâka mugayir hareket olarak görmüşünden tevkiflerine karar vermişti. Biraz evvel ağustos bacağı gibi çirliyan gençler da yemiş bülbüle dönmüşler, kös kös önlerine bakıyorlardı. Genç kadın yanındaki bekçiyce:

— Şimdi ne olacak? dedi.

— Ne olacağı filân yok, ikisi de mapus oldu, diye bekçi cevap verdi.

Kadının yüzü birdenbire değişti. Belli idi ki gençlere değil, tevkif edilmelerine acıdı.

— Ben davamdan vazgeçsem ne olur? dedi.

— Gençleri bırakırlar, diye cevap aldı.

İhtiyar bir adam her iki gence:

— Siz hüriyetinizin kıymetini bilmiyorsunuz, diye söze başladı.

Onu istismar edersiniz, soluğu tevkifhane alırsınız. Her kuşun eti yenmez ya. Hadi bakalım bir daha yapmayın.

Gençler bayram sevinci ile güle oynaya çıkarlar birdenbire aklılarına eski münakaşaları galiba. Durdular, çekişme başladılar. Sendin bendim, derken, ben de yürüyüp gittim.

Mitat Perin

Zabıta ve Adliye Haberleri

Karısını kasap bıçağıyla kesen Fâzılın muhakemesi bugün

Cumartesi günü öğleden sonra, Fatih'te Aşıkade caddesinde, yol ortasında, karısı Mükerrremi, kasap bıçağı ile öldüren Fazıl Engin dün Adliye'ye teslim edilmiştir.

Müddeiumunu muavini Kemal Özçoban yapmış olduğu son tahkikat neticesinde Mükerrrem evden kaçtığı zaman Tahsin, kadını alarak kardeşi Razanın evine götürdüğü ve entesi günü Fatih'te Sinanaga caddesinde bir ev tutukları ve ev sahibine Kırklarelinde geldiklerini söyledikleri meydana çıkmıştır.

Müddeiummülîk ikinci ağır cezaya yolladığı iddianamesinde Fazılın işlediği suçun Türk ceza kanununun 445 inci maddesine yani 24 sene ağır hapse uyduğu ancak hareketinde tahrik ve diğer hafifletici sebepler olduğundan suçun hafifletilmesini talep etmiştir.

Bugün ikinci ağır ceza mahkemesinde Fazılın davasına çırmış meşhup olarak baki olacaktır. Bâ-

ttın şahitler bulunmadığı takdirde davaya adiyen bakılacaktır.

FERDİ İCTİMAİ

hadiseler

ÖLENLER:

Istanbul vilayeti nüfus müdürü B. Faik ölmüş. Edirnekapıda şehitler mezarlığına gömülmüştür.

EVLİENLER:

Tüccardan B. Mehmet Ali Tapu'nun kızı Bayan Merih Tapu ile Vakıf paralı müdürü B. Kemal Güç'ün oğlu Dr. Hamit Güç evlenmişlerdir.

Elektrik mühendisi Bay Ağa'nın kızı Bayan Fahrünnisa Ağa ile rahmetli yüzbashi Salih Özgül'ün oğlu B. Hikmet Özgül imzinde evlenmişlerdir.

NIŞAN:

Rahmetli Ahmet Nuri Paşa torunu Bayan Nuriye Hayırlı ile genç hukukçularımızdan Ali Şekip Hakkı'nın nişanlanmışlardır.

Fransanın Ankara sefirine mühim bir ameliyat yapıldı

Ankara, 9 (A.A.) — Fransa elçisi Jules Henry'ye Nümunne hastahanesinde mühim bir ameliyat yapılmıştır. Büyük

İngilizler teşebbüs mevkiinde

(Baş 1 incede) */*/
Sıyacak lazım gelecektir. Suriye fiilen hakim olmanın, Orta Şark askeri vaziyetinin inkişafı bakımından büyük bir ehemmiyeti vardır. İngilizler bu sadede Akdenizde mevkiilerini sağlamlaştırmak istedikleri.

Hür Fransız hareketinin Suriyede muvaffakiyet kazanması, Afrikadaki diğer Fransız müstemlekelelerinde tesirli kalıncak ve Vişide Amiral Darlan gibi, Almanlara kör körüne itaat eden adamların mevkiini çok sarsacaktır. Bu netice karşısında donanmayı Almanlara teslim etmek ve resmen İngilizlere harp açmak gibi tehditler savurmakta pek cesaretleri kalmıyacaktır.

Suriyenin işgali üzerine Almanların Akdenizde hareketle devamlan vazgeçeceklerini sanırsak aldanırız. Elbette hamle; mukabil hamlelere cevap vermeye çalışacaklardır. Fakat ne yaparlarsa yapsınlar, Suriye nin, Hür Fransızlar ve İngilizlerin eline geçmesi, İngiltere lehine kaydedilecek mühim bir muvaffakiyettir. Akdeniz hareketlerini İngilizlerin üstün çıkmaları ihtimalini her halde kuvvetlendirmiştir.

İngilterenin Suriyede teşebbüsü ele almasında belki de bir kumar mahiyeti vardır, fakat, bu her halde kâr ihtimali çok fazla, zarar ihtimali az bir kumardır.

Ahmet Emin YALMAN

Müzeler neşriyat talimatnamesi

Ankara, 9 (Telefonla) — Maarif Vekâleti, Türkiye müzeleri namına yapılacak her türlü neşriyat, fotoğraf, kopye ve materyallerin satın ve yayımı için temin maksadıyla bir talimatname hazırlamıştır.

Bu talimatnameye nazaran mütedavil bir sermaye ile idare edilecek olan bu iş müzelerdeki eserlerimizi bütün dünyaya tanıttak bir ehemmiyettedir.

Fransanın notası

(Baş 1 incede) [—]
marmis ve bulunmamaktadır ve bu önünhasran İngiltere ile Fransanın arasında vardır.

Salahiyetli Alman mahfilleri, en ipidai ahlak kanunlarına karşı yapılan bu yeni ihlalin dünyada yapacağı aksi tesirlerin müşahade edileceği meraklı mütalâasındadır.

Alman müteareke komisyonun Suriyeye karşı yapılan taarruz planı olup olmadığı sualini Alman mahfilleri nezareti cevapsız bırakmıştır. Keza Türkiye'nin vaziyetini dair sorulan sual de cevapsız kalmıştır.

Müttefikler Litani şehrini geçtiler

(Baş 1 incede) —/—
Nevyork, 9 (A.A.) — Nev-york Times gazetesinin Berne'den aldığı bir telgrafa göre modern teçhizatlı 4000 Fransız, Suriyede Cebelidürüz mntakasında İngilizlere iltihak etti.

Esir Alman parasütçüler

Kahire, 9 (A.A.) — Hür Fransız sark radyosu, Suriyede hareket esnasında aralarında bir albay olmak üzere 140 Alman parasütçüsünün esir edildiğini bildirmektedir.

Bu radyonun ilâveten bildirildiğine göre, mahalli halk, simdiye kadar işgal edilen Suriye mntakalarında müttefiklere hakaretili bir hüsnü kabul göstermekte ve bu mntakalardaki Fransız kütaları, İngilizlerin ve Hür Fransızların yanında çarpışmaya hazır bir vaziyette intizam dahilinde geri çekilmektedir.

Fransızlara göre

Vichy, 9 (A.A.) — İngilizler Suriyede üç koldan taarruz ediyorlar. Taarruzlardan ikisi Derra ve Safed'ten mütemerkiz olarak Şam üzerine yapılmakta, üçüncü taarruz ise sahili takip etmektedir.

Şimdi Sur'un şimalinde Litani nehri üzerinde, Mercion üzerinde Seyhmeskin'de ve Kuneitra civarında harp edilmektedir.

Vichy, 9 (A.A.) — Havas-Ofi ajansı bildiriyor:

Dün Suriye hududunu geçen İngiliz ve de Gaulle'cü kütalar bugün 9 haziran öğleden sonra aruzlarını şiddetlendirmişlerdir.

Cebelidürüz ile Haoran dağıları arasındaki mntakada bu taarruzları büyük nisbette tanklar ihtiva eden mühim kuvvetlerle yapılmıştır. Setr cüzitamlarımız topçu ve hava kuvvetlerimizin müzaheretile toprağı karşı karşıya müdafaa etmişlerdir. Karşıya müdafaa etmişlerdir. Karşıya müdafaa etmişlerdir. Karşıya müdafaa etmişlerdir.

Lübnan sahil mntakasında düşmanın süvari ve zırhlı cüzitamları Litani nehrinin cennubuna atılmıştır. Muharebe umumî Litani Mercion - Kuneitra - Seyhmeskin hattı üzerinde çetin bir tarzda devam etmektedir.

Münferit uçan İngiliz tayyareleri, Halep, Rayak ve Şam tayyare meydanlarıyla Mercion mevkii bombardmana devam etmişlerdir.

Av tayyare kuvvetlerimiz Hür-rucane tipinde üç tayyare düşürmüşlerdir. Hava teşekküllerimiz mevzii müdafaa kuvvetlerimizin çarpışıklığı düşman kuvvetlerine karşı müdahalelerde bulunarak tesirli bombardman yapmışlardır.

Lübnan sahilleri yakınında deniz kuvvetlerimizle düşman daha mühim bir deniz kuvveti arasında cereyan eden muharebe bir İngiliz destroyeri ağır hasara uğratılmıştır.

Askerî vazifelerine sadık olan kuvvetlerimiz düşmanın a-bdetçe üstün ve kuvvetli bir tarzda silâlanmış kütalarına karşı sebatlı bir mukavemet göstermektedir.

Beyrut, 9 (A.A.) — Fransız ordusu başkumandanlığının tebliği:

Düşman karadan ve denizden taarruzuna devam etmektedir. Düşman her tarafta önlenmiş ve bazı noktalarda kütalarımızın ve tayyare kuvvetlerimizin mukabil taarruzuna uğramıştır. 4 İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. Tayyarelerimizden ikisi dönmemiştir.

Sur'un şimalinde destroyerlerimizden ikisi tarafından yapılan parlak bir hareket neticesinde iki İngiliz harp gemisi ağır hasara uğratılmıştır.

İngilizlere göre

Kahire, 9 (A.A.) — Suriyenin müttefik kuvvetler tarafından işgal edilmiş olan kısımlarındaki Fransız memurları, müttefiklerle iş birliği yapmaktadırlar.

Londra, 9 (A.A.) — Salâhiyyetli mahfillerden bildirildiğine göre, Suriyede vaziyet hakkında Londra'ya gelen haberler

Afrika harbi

Habeşistanda 1200 esir alındı

Nairobi, 9 (A.A.) — Resmi bir tebliğde bildirildiğine göre, şark ve garbi Afrika kütaları, Habeşistanda Omo nehri mntakasında ileri hareketlerine devam etmektedir. Dün bildirilen dört bin esirden başka, daha 200 Avrupalı ve 1000 Eritreli esir alınmıştır. 20 kamyon ıktınam edilmiştir.

Bingazi limanı şiddetle bombalandı

Kahire, 9 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri orta şark umumî karargâhının tebliği:

Libyada, 7 - 8 haziran gecesi, İngiliz hava kuvvetlerine mensup tayyareler, Derne, Gambut ve Capuzzo tayyare meydanlarında şiddetli hücumlar yapmışlardır. Bingazi limanına da iki hücum yapılmıştır. Denede büyük yangınlar çıkmış ve infilâklar olmuştur. Asgari iki düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. Gambut tayyare meydanında büyük hasar yapılmıştır. Bingazi, merkez rıhtımında ve Katedral rıhtımında yangınlar çıkmış ve yangınları müteakip infilâklar vukua gelmiştir.

General Vavel

(Baş 1 incede) ★
geliyoruz. Mukavemet etmeyiniz. Mülletinizin kanına susamış olan düşmana karşı bize yardım ediniz. Muazzam bir kuvvetle geliyoruz, tarafınızdan her türlü mukavemet beyhude olacaktır. Kahramanlar gibi dövüşebileceğinizi biliyoruz, fakat bu dövüşme ümitsiz olacaktır. Yanyana yaptığımız muharebelelere şeref kılmesinin Fransız askeri için ne ifade ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bunu lekelenmek aklımızdan geçmemektedir.

General Vavel yirmi sene evvel Almanlara karşı elde edilen müttefik zaferini hatırlattıktan sonra beyannamesini şu suretle bitirmektedir:

Onları bir kere daha mağlup edeceğiz. Bu işi size karşı değil, sizinle yanyana, sizin yardımınızla, son harpteki arkadaşlarımızla birlikte yapmayı arzu ediyoruz.

az çok muğlak olmakta bedevamdır. Fakat şu cihet malumdur ki, müttefik kuvvetler Derra'ya, Şamın 50 kilometre kadar cennub garbisinde Hermon dağı eteklerinde Merijum köyüne girmişlerdir. Müttefik kuvvetler, dün öğleden sonra sahilde Sur'a da girmişlerdir.

Vichy'den bildirildiğine göre, gemiler, sahile İngiliz kütaları ihraç etmişler, fakat bu kütalar esir edilmişlerdir. Londra salâhiyyetli mahfillerinde, sahil boyunca herhangi bir ihraç yapıldığı hakkında haber alınmamış olduğu kaydedilmektedir.

Suriyeli Arapların aksülâmelinin ne olacağı sarîh surette söylemek için vakit daha erkendir, fakat şu cihet malumdur ki Cebelidürüz mntakasında oturan Dürzüler, çok Fransız aleyhtar ve İngiltereye karşı tevecühkârdırlar. Dürzüler harpcu bir ırka mensuplar ve mükemmek askerlerdir.

Vichy, 9 (A.A.) — Irak'tan gelen İngiliz kütalarının Fırat vadisi üzerinde Suriyede ilerlemekte oldukları bildiriliyor.

Kudüs, 9 (A.A.) — Alman son malûmat şimdye kadar mühim bir mukavemet gösterildiği ni bildirmemekte ise de tayyarelerin mütemadiyen gidip gelmelerini İngiliz hava kuvvetlerinden çok büyük bir faaliyet gösterdiğine delil olarak kabul edilmektedir.

Cephe neresi imiş?

Berne, 9 (A.A.) — Stefani ajansından:

Suriye hareketi müteallik olarak Vichy'den alınan haberlerde İngiliz taarruzunun Filistin ile Mavera'yı Erdün'de aynı zamanda başlamış olduğu bildirilmektedir. İngiliz kutaatı, Merj - Agoum istikametinde taarruza geçmiştir. Bu esnada Mafrı yakınında general de Gaulle'ün kutaatı görünülmüştür. Şu halde cephe, Lübnanda kâin Merj - Agoum'dan Cebelidürüz cennubu mntakalarına imtidat etmektedir.

Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

General Katrunun

Şuriyede Fransız subay ve erbaşlarına mesajı

Kahire, 9 (A.A.) — General Katru, Suriye ve Lübnanda bulunan Fransız subay ve erbaşlarına hitaben bir mesaj nesrederek Vichy'nin emrine itaat etmemelerini ve Suriyeye giren Hür Fransız kuvvetlerinin yolunu kesmemelerini talep etmiştir. General diyor ki:

Hür Fransız kuvvetleri size karşı değil, Almanlara karşı harp ediyorlar ve sizinle dövüşmek için gelmiyorlar. Hür Fransız kuvvetleri düşmanla dövüşmek ve şerefsiz bir anlaşma ile Suriyede Almanlara verilen yerleri tekrar almak için geliyorlar. Seferinize karşı giriştiğiniz taahhütlerden hepinizi ibra ediyorum. Tarafınızdan mukavemet gösterilmesini men ediyorum. Benî takip ediniz.

General Katru, Suriye ve Lübnandaki Fransızlara hitaben de bir mesaj nesrederek şöyle demiştir:

Hür Fransız kuvvetleri düşmanı koymak ve Vichy hükümetinin hicabaver teslimiyetini temizlemek için Suriye ve Lübnana giriyorlar. Biz zaferin mevcut olduğu taraftayız. İngiltere ve Amerika bizimle beraberdir.

BATAN İNGİLİZ DESTROYERİ

Londra, 9 (A.A.) — Amirallik dairesi, Girid'deki ricat hareketi esnasında tayyare dafı kruvazörü Calcutta ile Hereward ve Imperial destroyerlerinin de batmış olduklarını bildirmektedir.

İskenderiyede

(Baş 1 incede) —
müsaait olımyanlar ise yatak ve sair eşyalarını başlarında taşıyarak müskülâta yürümektedirler. Bazıları keçilerini de beraber götürmektedir.

Gar bütün gün kalabalıktı. Yerlilerin evleri kerpiçten olduğu için bombalar bilhassa kalabalık fakir mahallelerinde büyük hasara sebep olmaktadır. Hücumu rağmen sehirde panik ve intizamsızlık alâmetleri yoktur. Halk Almanların bu vahşiyane hareketi karşısında acı bir his duymaktadır.

Kahire, 9 (A.A.) — İskenderiye sakin bir gece geçmiştir. Bununla beraber sivillerin tahliyesi devam ediyor. Bir Arap gazetesi, pazar günü şehri terkedenlerin miktarını 40 bin kişi olarak tahmin ediyor. Dün bir çok hususî ve meccanî tren tahrik edilmiştir. Bugün tahliye işi daha muntazam bir şekilde yapılmaya başlanmış bulunmakla birlikte hükümet halkı iç vilâyetlere ve yahut Kahireye gitmeğe teşvik etmektedir. Fakir halkın meccanen seyahati temin olunmaktadır.

Hava akınlarının şiddetine rağmen ahali sükûneti muhafaza etmektedir. Tahliye işleri devam etmekte ve umumî servisler normal olarak işlemektedir.

Mısır başvekilinin beyanâtı

Kahire, 9 (A.A.) — Mısır hükümeti İskenderiye'ye karşı yapılan hava bombardmanlarının zarar görenlere yardım edilmek üzere 300 bin İngiliz liralık bir kredi açılmasını kabul etmiştir.

İskenderiye faciâsından bahseden Mısır Başvekilî demıştır ki:

Biz Müslüman bir memleketiz. Onun için Allaha güvenerek felâkete göğüs germeliyiz. Sıhhiye ve nafia nazırları ikinci şiddetli hava akımından sonra yardım işlerini tanzim etmek üzere İskenderiye'ye hareket etmişlerdir. İstiyenler hükümet he sabma şehri terk edebilirler. Mekteleplerden bir kısmı hastahane haline konulmuş bir kısmı da evsiz kâlanlara tahsis edilmiştir. Hastabakıcılar felâkete uğrayanlara yardım olarak nakden tevziatta bulunuyorlar.

Mısır Başvekilî de dün tayyare ile İskenderiye'ye hareket etmiştir.

Suriye hadisesinin

Amerika, Fransa, Mısır ve İtalyada akisleri

Londra, 9 (A.A.) — Vashington'dan gelen haberler, Suriye hadisesi karşısındaki Amerikan aksülâmelinin lehte ve müsaait bir aksülâmel olduğunu bildirmektedir.

Vashington hükümet mahfillerindeki kanaat, İngiliz kütalarının Suriyeye girişlerini, şahsi müdafaa sebepleri dolayısıyla tamamiyle hakk olduğu merkezindedir. Hükümet mahfilleri, İngilizlerin ve Hür Fransızların bu hareketini İngiliz askeri misiyatvini ilk tezahürü olarak selâmlamakta ve bunun muvafakiyetle tetevvüc edeceği ümidini izhar etmektedir.

Nevyork, 9 (A.A.) — Nev-york Herald Tribune gazetesi, Suriyede ki vaziyeti tahlil ederek diyor ki:

Nihayet, demokrasi kuvvetleri, Alman bozguncularının ve hücum kütalarının hareketinin fazla geç birkamasını beklemekten (cürretkar bir ilk teşebbüs almışlardır. Hür Fransızların ve İngilizlerin Akdenizde bir taarruz enerjisi gösterdikleri öğrenilince, Amerika Birleşik devletlerinde rahatlık hissedilecek ve emniyet hissi gelecektir. Hür Fransızların ve İngilizlerin, mümkün bütün kuvvetle ve en süratlı bir tarzda işi hüsnü neticeye isal edecekleri ve icabeydikleri takdirde merhametsiz hareket edilecekleri ümid olunmaktadır.

FRANSADA

Vichy, 9 (A.A.) — Ofi - Havas ajansı bildiriyor:

Fransız milleti Suriye ve Lübnan'a karşı yapılan taarruzdan dolayı derin bir acı duymuştur. Dün sabah Vichy'ye gelen bu haber hükümet mahfillerinde âni hüçbir tesir yapmamış ve ecebî müsahtitlerin tahminleri hilâfına olarak nazırlar meclisi toplanmamıştır.

Yalnız Amiral Darlan askeri ve mülki yüksek şahsiyetlerle doğrudan doğruya temas etmiştir. Askerî haberler henüz karışık, Ecebebi melekelerin ve bilhassa Mihver devletlerinin mütalâaları ise henüz gelmemiştir. Yalnız şarkta İngiliz ve Fransız kütaları arasındaki mücadelenin neticesi ne olursa olsun, bu hadisenin pek yakında vukubulacak askeri hareketlerin inkişafı üzerinde fevkalâde müessir olacağı muhtâkaktır.

Diğer taraftan Mısır, bazı haberlere göre, hakikî bir Alman hava filosunun tahagüt etmiş olduğu Girid'den kitle halinde yapılacak bir harekete maruz iken General Vavel'in kendi orduuna böyle iki cephe tahmil etmesini icabettiren zaruri sebepler pek iyi anlaşılıyor.

Bir günlük muharebeden sonra Suriyede ki vaziyete dair bu sabah Vichy'de pek az malûmat vardı. Ancak mevcudu zayıf ve yalnız silâh ve mühimmat itibarıyla değil yiyecek ve mayı mahruku itibarıyla da işleri fiilen imkânsız olan bir ordunun yakın şark topraklarını müdafaa müskülâtı teyid olunmaktadır.

MISIR'DA

Kahire, 9 (A.A.) — Suriye hadisesi Mısır gazetelerinin başlıca mevzuunu teşkil etmektedir. El Ahram gazetesi şunları yazmaktadır:

Bu yeni muharebe, orta şark harbinde çok büyük bir ehemmiyet arzeden yeni bir safhadır. Çünkü bir çok ihlâlatlar doğurabilecek mahiyettedir. Mısır'a ve Mısır'ın müdafaaasına gelince: Müttefiklerin Suriyeye girmeleri Mısır'ın şark hududundaki tehlikeyi izele etmektedir.

Suriyeye girmekle Türkiye ve Irak'la olan münasebat kolaylaşmış olacaktır.

İTALYA'DA

Roma, 9 (A.A.) — D. N. B. Salâhiyyetli Roma mahfillerinde bildirildiğine göre, İtalya, İngiliz kütalarının Suriyeye girmesine karşı çok derin bir alâka göstermekle beraber, bu hususta çok büyük bir ihtiyatkârlık muhafaza etmektedir. Şimdye kadardaki neticesini beklemek icabeden askeri hareketin bahis mevzuu olduğu hatırlanmaktadır. İtalyanın resmi nokta nazarına göre, Suriyede ki Fransız kütaları, İngiliz kütalarının istilâsını geri püskürtmektedirler. Suriyede ki vaziyetin müstakbel inkişafı beklenmektedir.

Cebelitarık'a

İki Fransız generali geldi

Madrid, 9 (A.A.) — Reuter: Lalinea'dan gelen haberlere göre, üç motörlü bir deniz tayyaresi, içinde iki Fransız generali ve bir Fransız teğmeni olduğu halde, cumartesi sabahı, Akdeniz cihetinden Cebelitarık'a gelmiştir.

Deniz tayyaresindeki üç kişi, derhal umumî valinin nezdine götürülmüştür.

RUSCUC - YERGÖK FERİBOT SERVİSİ

Sofya, 9 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor: Dün sabah, Tuna üzerinde Bulgar ve Romen demiryolları arasında ilk defa olarak Ruscuc - Yergök feribot servisi işlemeğe açılmıştır.

Feribot Almanya'da imal edilmiştir.

Sobronya fevkalâde bir toplantı yapacak

Sofya, 9 (A.A.) — D. N. B.: İyi haber alan bir kaynaktan öğrenildiğine göre, Bulgar mebusan meclisinin bu ay sonunda fevkalâde bir toplantı yapması muhtemeldir. Ruznamede, Bulgaristana iade edilen Makedonya ve Trakya arazilerinin ilhaki ile alakadar olarak 941 ikinci altı ay için fevkalâde bir toplantının müzakeresi bulunacaktır.

Rasit Ali'nin gayretleri

Şam, 9 (A.A.) — Sabık Irak Başvekilî Geylânî, Irak halkına hitaben nesrettiği bir beyannamede, İngiltere hizmetinde bulunan bir kaç kişinin hiyaneti ile Irakı terk etmek mecburiyetinde kaldığını ve Bağdat emniyet komitesi denen komitenin geliri hiç bir mukavemet göstermeden İngilizlerin eline teslim etmiş olduğunu bildirmiştir. Geylânî halkı, İngiltereye karşı mücadeleye devam davet etmekte ve memleketin millî isteklerinin yakında tahakkuk edeceğine temin etmektedir.

Yunanistanda vesika usulü basladı

Atina, 9 (A.A.) — Stefani ajansından: Yunan memurları yeni bir takım tedbirler almışlardır. Bu tedbirler mucibince elbise, a-yakkabı, yiyecek maddeler ve ekmeğin vesika usulü tatbik olunacaktır.

Macar başvekilî Peşteye döndü

Budapeşte, 9 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor: Başvekilî Bardossy, İtalyaya yaptığı seyahatten dün sabah, Budapeşteye dönmüştür. Bardossy, Macar ajansına şu beyanatta bulunmuştur:

Mussolini ve Kont Ciano ile görüşmelerim, en mükemmel ahenk içinde ve üçlü paktın yapıcı zihniyeti dahilinde cereyan etmiştir. Esas isimiz, Macaristanın selâmeti ve yeni Avrupa'nın menfaati için bu zihniyet dahilinde çalışmaya devam etmektedir.

Romanya trenlerinde faaliyet ve bir kaza

Bükreş, 9 (A.A.) — Düdenberi, Romanya demiryolları sebekesinde 163 tren kaldırılmıştır. Bunların arasında altı sürat katarı, 12 ekspres ve 62 omnibus katarı vardır.

Bu trenlerin kaldırılmasına sebep olarak, resmen birinci derecede ekonomik ehemmiyette nakliyat yapmak mecburiyeti gösterilmektedir.

Bükreş, 9 (A.A.) — Rador:

Pilbesti civarında Albesti'de bir sürat katarı ile bir yoku katarı çarpışmıştır. 10 ölü, 30 yaralı vardır.

Avustralya başvekilinin nutku

Melbourne, 9 (A.A.) — Avustralya Başvekilî B. Menzies, dün radyoda bir nutuk söyleyerek demistir ki: İngilterenin istilâsından çok korkulduğu için orta şarkta insana ve malzemeye yapılan sevinç azaldığı hakkındaki sefil iddiaları reddetmemiştir.

